

SISTEMI KOMBËTAR STATISTIKOR

PLANI VJETOR 2024

Për zbatimin e Programit të Statistikave
Zyrtare 2022-2026

Përmbajtja

I. Lista e Shkurtimeve.....	2
II. Hyrje.....	3
III. Objektivat Zhvillimorë.....	4
IV. Aktivitetet Statistikore.....	8
Fusha 1 “Statistikat demografike dhe sociale”	10
Fusha 2 “Statistikat Ekonomike ”	16
Fusha 3 “Statistikat Sektoriale”	23
Fusha 4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”	34
Aktivitete Statistikore për botime përmbledhëse.....	37
CENSET.....	39
V. Sistemi i menaxhimit të cilësisë.....	43
VI. Integrimi evropian dhe bashkëpunimet ndërkombëtare.....	46
VII. Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG).....	50
VII. Burimet financiare dhe njerëzore.....	50
VIII. Analiza SWOT.....	52
VIX. Analiza e risqeve dhe problemet e pritshme për kryerjen e aktiviteteve.....	57
IX. Notë shpjeguese për përdorimin e Aneksit 1.....	58
IX. Aneksi 1.....	59

I. Lista e Shkurtimeve

AS	Aktivitet Statistikor	NUTS	Nomenklatura e Njësive Territoriale për Statistikat (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
BA	Burim Administrativ	NJEF	Njësi Ekonomike Familjare
CAPI	Intervistë me Kompjuter (Computer Assisted Personal Interview)	OECD	Organizata për Bashkëpunimin Ekonomik dhe Zhvillimin (Organisation for Economic Co-operation and Development)
CATI	Intervistë me telefon (Computer-Assisted Telephone Interviewing)	OZHQ	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm
CAWI	Intervistë me link (Computer Assisted Web Interview)	NUTS	Nomenklatura e Njësive Territoriale për Statistikat (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
DEGURBA	Klasifikimi i Njësive Administrative Urbane	PRODCOM	Statistikat e Produkteve Industriale (Production Communautaire)
ECB	Banka Qëndrore Evropiane (European Central Bank)	PSZ	Programi i Statistikave Zyrtare
EDP	Procedura e Deficitit të Tejkualuar (Excessive Deficit Procedure)	UNDESA	Departamenti i Kombeve të Bashkuara për Çështjet Ekonomike dhe Sociale
ESA	Sistemi Evropian i Llogarive Kombëtare dhe Rajonale (European system of national and regional accounts)	UNDP	Programi i Zhvillimit të Kombeve të Bashkuara
ESSPROS	Sistemi i Integruar Evropian për Mbrojtjen Sociale (European system of integrated social protection statistics)	VS	Vrojtim Statistikor
FAO	Organizata për Bujqësinë dhe Ushqimin (Food and Agriculture Organization)	SKS	Sistemi Kombëtar Statistikor
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar	ZC	Zonat e Censit
GDP	Produkti i Brendshëm Bruto (Gross Domestic Product)		
GFS	Statistikat Financiare të Qeverisë (Government Finance Statistics)	AKBN	Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore
GFSM	Manuali për Statistikat Financiare të Qeverisë (Government Finance Statistics Manual)		
GIS	Sistemi i Informacionit Gjeografik (Geographic information system)		
GSBPM	Manuali për Planifikimin e Fazave të Prodhimit Statistikor (Generic Statistical Business Process Model)		
DEGURBA	Klasifikimi i Njësive Administrative Urbane		
ECB	Banka Qëndrore Evropiane (European Central Bank)		
EDP	Procedura e Deficitit të Tejkualuar (Excessive Deficit Procedure)		
ICCS	Klasifikimi Ndërkombëtar të Krimeve për Qëllime Statistike (International Classification of Crime for Statistical Purposes)		
ICD	Klasifikimi ndërkombëtar për Sëmundjet (International Statistical Classification of Diseases)		
IÇK	Indeksi i Çmimeve të Konsumit		
INSPIRE	Infrastruktura për Informacionin Gjeohapsinor në Evropë		
IOM	Organizata Ndërkombëtare për Migracionin (International Organization for Migration)		
IPA	Instrumenti i paraanëtarësimit		
ISCO	Klasifikimi Ndërkombëtar Standard i Profesioneve (International Standard Classification of Occupations)		

II. Hyrje

Plani Vjetor 2024 i paraqitet për miratim Kuvendit të Shqipërisë në zbatim të neneve 9 dhe 10 të Ligjit nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”. Dokumenti shërben për parashikimin e veprimtarive statistikore në përmbushje të objektivave strategjike dhe rezultateve të pritshme të parashikuara në Ligjin nr. 30/2022 “Për miratimin e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026”.

Dokumentit paraqet aktivitetet statistikore që do të kryhen nga Sistemi Kombëtar Statistikor, INSTAT, Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore gjatë vitit 2024, sipas fushave përkatëse statistikore që mbulojnë, afatet dhe periodicitetet e zbatimit, si dhe indikatorët që do të prodhohen nga zbatimi i këtyre aktiviteteve. Në të njëjtën linjë paraqiten edhe institucionet përgjegjëse për dhënien e informacionit statistikor dhe frekuencën e transmetimit të këtij informacioni. Sipas kërkesave të ligjit për statistikat zyrtare, me qëllim që të sigurohet mbarëvajtja e veprimtarive të parashikuara dhe parandalimi i pengesave të mundshme, dokumenti përmban edhe një analizë të risqeve dhe problemeve të pritshme gjatë vitit 2024.

Plani Vjetor 2024 është në përputhje me dokumentin e ngjashëm, i cili aplikohet nga vendet e tjera anëtare të BE-së, mbështetur në nenin 17 të Rregullores (KE) 223/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 11 mars 2009 “Mbi statistikat evropiane, e cila shfuqizon Rregulloren (KE, Euroatom), Nr. 1101/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit mbi dërgimin e të dhënave, të cilat i nënshtrohen konfidencialitetit statistikor, Zyrës Statistikore të Komuniteteve Evropiane, Rregulloren e Këshillit (KE) Nr. 322/97, Mbi Statistikat e Komunitetit dhe Vendimin e Këshillit 89/382/EEC, Euroatom për krijimin e një komisioni mbi programet statistikore të Komuniteteve Evropiane”.

Legjislacioni shqiptar për statistikat zyrtare parashikon edhe instrumentet e monitorimit të zbatimit të Planit Vjetor. Drejtori i Përgjithshëm i INSTAT është i detyruar t'i paraqesë Këshillit të Statistikave raporte 4-mujore, ndërsa Kuvendi i Shqipërisë diskuton raportin vjetor të ecurisë së Planit Vjetor së bashku me veprimtarinë e INSTAT-it dhe Sistemit Kombëtar Statistikor. Instrumente të tjera monitoruese të rëndësishme janë ndjekja e rekomandimeve të dala nga raportet *Peer Review* dhe raportet vjetore të BE-së për ecurinë e nivelit të përputhshmërisë së Kapitullit 18 “Statistikat” në vendin tonë.

Për të rritur transparencën dhe besueshmërinë e publikut në statistikat zyrtare, përveç botimit në Fletoren Zyrtare, Plani Vjetor publikohet edhe në faqen zyrtare të INSTAT-it. Gjithashtu, në faqen elektronike zyrtare publikohen edhe raportet periodike për zbatimin e planit.

III. Objektivat Zhvillimorë

Objektivat zhvillimorë të Sistemit Kombëtar Statistikor, të parashikuar në Programin e Statistikave Zyrtare 2022-2026 dhe masat prioritare janë:

Zhvillimi i SKS për të përmbushur plotësisht acquis communautaire lidhur me statistikat dhe të mbështesë plotësisht procesin e integritimit Evropian

- Të përcaktojë kërkesat prioritare që do të mundësojnë progresin drejt *acquis*
- Të sigurojë pavarësinë profesionale të të gjithë prodhuesve të statistikave zyrtare dhe zbatimin e parimeve statistikore
- Prodhimi i treguesve përkatës sipas specifikimeve të përcaktuara nga Eurostat-i

Plotësimi i kërkesave të përdoruesit për statistika zyrtare

- Rritja e përdorimit të të dhënave dhe rekordeve administrative për qëllime statistikore
- Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve të statistikave brenda vendit
- Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve ndërkombëtarë të statistikave
- Të ofrohet qasje e lehtësuar në statistikat zyrtare për të gjithë përdoruesit në një gamë të përshtatshme formatesh dhe sipas praktikave ndërkombëtare

Prodhimi i statistikave zyrtare të një niveli të lartë cilësie, që të përputhen me standardet e pranuar Evropiane dhe ndërkombëtare

- Përmirësimi i cilësisë së të dhënave dhe rekordeve administrative të siguruar nga institucionet përkatëse
- Të ndërtohet, mirëmbahet dhe promovohet menaxhimi i cilësisë dhe sistemi i kontrollit të cilësisë për SKS-në

Rritja e numrit të institucioneve pjesë e Sistemit Kombëtar Statistikor

- Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve për përfitimet si rezultati i funksionimit brenda PSZ
- Vendosija dhe përmirësimi i bashkëpunimit dhe partneritetit mes institucioneve prodhuese të statistikave
- Miratimi i akteve rregullatore nga ana e institucioneve të tjera prodhuese statistikore që të jenë në mbështetje të funksioneve statistikore zyrtare
- Përafrimi dhe zbatimi i mekanizmave që nxisin ndarjen efikase dhe transparente të fondeve publike

Modernizimi i proceseve, metodave, produkteve dhe shërbimeve statistikore për të përmirësuar cilësinë, dorëzimin në kohë dhe efikasitetin në kosto të statistikave zyrtare

- Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për grumbullimin e të dhënave
- Zgjerimi i përdorimit të burimeve jotradicionale të të dhënave të papërpunuara
- Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për përpunimin statistikor dhe ruajtjen dhe shpërndarjen
- Fuqizimi i bashkëpunimit me botën akademike për zhvillimin e metodave të reja, produkteve dhe shërbimeve statistikore
- Zhvillimi i sistemeve të informacionit për të reduktuar ngarkesën e komunikimit dhe për të rritur cilësinë statistikore

Rritja e besimit të publikut në Sistemin Kombëtar Statistikor dhe njohja e tij si strukturë institucionesh me performancë të duhur dhe profesionalisht të pavarur

- Të përftohet një rritje e përdorimit dhe njohurive të produkteve statistikore të SKS-së
- Fuqizimi dhe promovimi i rolit të INSTAT-it në SKS, në rajon dhe arenën ndërkombëtare
- Zbatimi i plotë i dispozitave ligjore dhe praktike për të mbrojtur konfidencialitetin statistikor

Për të matur performancën e Sistemit Kombëtar Statistikor në drejtim të zbatimit të këtyre objektivave, si dhe në përputhje me parashikimet e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026, janë përcaktuar treguesit kyç të performancës me vlerat për vitin bazë 2022si dhe pritshmëritë për vitin 2024.

Tabelat e mëposhtme paraqesin këtë informacion për secilin objektiv zhvillimordhe synimin përmirësues për vitin 2024.

Tabela nr. 1 Objektivit Strategjik 1, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Treguesite performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 1: Zhvillimi i SKS për të përmbushur plotësisht <i>acquis communautaire</i> lidhur me statistikat dhe të mbështesë plotësisht procesin e integritimit Evropian	1.1 Të përcaktojë kërkesat prioritare që do të mundësojnë progresin drejt <i>acquis</i>	1.1 Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën statistikore të Eurostat-it për Shqipërinë	4.579.293	5.000.000
	1.2 Të sigurojë pavarësinë profesionale të të gjithë prodhuesve të statistikave zyrtare dhe zbatimin e parimeve statistikore	1.2 Numri i akteve të reja ligjore të përafuara me <i>acquis</i> (Sipas PKIE)	1	1
	1.3 Prodhimi i indikatorëve përkatës sipas specifikimeve të përcaktuara nga Eurostat-i	1.3 Rekomandime të Eurostatit (nga raporti <i>Peer Review 2018</i>), të zbatuara (në %)	89%	95%

Tabela nr. 2 Objektivit Strategjik 2, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 2: Plotësimi i nivelit të plotë të kërkesave të përdoruesit për statistika zyrtare	2.1- Rritja e përdorimit të të dhënave dhe rekordeve administrative për qëllime statistikore 2.2 Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve të statistikave brenda vendit	2.1 Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën e INSTAT (në %)	3.820.369	4.150.000
		2.2 Numri i vizitave në faqen e internetit të INSTAT-it	3.585.663	4.302.795
		2.3 Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	3,93/78,6%	80%
		2.4 Numri i takimeve me përdoruesit (mbledhjet me grupin e përdoruesve, etj.)	3	5
		2.5 Numri treguesve të OZHQ-së të prodhuar nga SKS	56	
		2.6 Numri i aktiviteteve statistikore të disagreguara në nivel minimal vendor	11	12

Tabela nr. 3 Objektivit Strategjik 3, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Indikatorët e performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 3: Prodhimi i statistikave zyrtare të një niveli të lartë cilësie, që të përputhen me standardet e pranuar Evropiane dhe ndërkombëtare	3.1. Përmirësimi i cilësisë të të dhënave dhe rekordeve administrative të siguruar nga institucionet përkatëse	3.1 Numri i klasifikimeve statistikore ndërkombëtare të reja të adoptuara në vend	1	1
	3.2 Të ndërtohet, mirëmbahet dhe promovohet menaxhimi i cilësisë dhe sistemi i kontrollit të cilësisë për SKS			

Tabela nr.4 Objektivit Strategjik 4, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 4: Përfshirja e institucioneve shtesë prodhues në Programin Kombëtar të Statistikave Zyrtare	4.1 Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve për përfitimet si rezultati i funksionimit brenda PKSZ	4.1 Numri i agjencive statistikore në PSZ	3	4
	4.2 Vendosja dhe përmirësimi i bashkëpunimit dhe partneriteti mes institucioneve prodhues të statistikave	4.2 Numri i institucioneve furnizuese me të dhëna administrative mikro	4	4
	4.3 Miratimi i akteve rregullatore nga ana e institucioneve të tjera prodhuese statistikore që të jenë në mbështetje të funksioneve statistikore zyrtare	4.3 Numri i temave të trajnimeve të organizuara nga INSTAT	11	13
	4.4 Përafrimi dhe zbatimi i mekanizmave që nxisin ndarjen efikase dhe transparente të fondeve publike	4.4 Numri i regjistrave administrativë të përdorur për prodhim statistikor (skedarët mikro që merr INSTAT nga institucionet e tjera)	15	15
	4.4 Përfshirja në strukturat organizative të institucioneve publike struktura të veçanta të dedikuara vetëm për prodhimin statistikor			

Tabela nr. 5 Objektivit Strategjik 5, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 5: Modernizimi i mëtejshëm i proceseve, metodave, produkteve dhe shërbimeve statistikore për të përmirësuar cilësinë, dorëzimin në kohë dhe eficientë në kosto të statistikave zyrtare	5.1 Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për grumbullimin e të dhënave	5.1 Numri i aplikacioneve të ndërtuara/përditësuara për grumbullimin e të dhënave me CATI/CAWI	1/8	8
	5.2 Zgjerimi i përdorimit të burimeve jotradicionale të të dhënave të papërpunuara	5.2 Numri i aplikacioneve të ndërtuara/përditësuara me CAPI	1/22	22
	5.3 Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për përpunimin statistikor dhe ruajtjen dhe shpërndarjen	5.3 Numri i aktiviteteve statistikore tek të cilat do të përdoren software	96	106
	5.4 Fuqizimi i bashkëpunimit me botën akademike për zhvillimin e metodave të reja, produkteve dhe shërbimeve statistikore			
	5.5 Zhvillimi i sistemeve të informacionit për të reduktuar ngarkesën e komunikimit dhe për të rritur cilësinë statistikore			

Tabela nr. 6 Objektivit Strategjik 6, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2022	2024
Objektivit strategjik 6: Rritja e besimit të publikut në SKS dhe njohja e tij si strukturë institucionesh me performancë të duhur dhe profesionalisht të pavarur	6.1 Të përftohet një rritje e përdorimit dhe njohurive të produkteve statistikore të SKS-së	6.1 Përqindja e përdoruesve që shprehin besim/besueshmëri në statistikat kombëtare (në një anketë)	3,94/78,8 %	80%
	6.2 Fuqizimi dhe promovimi i rolit të INSTAT-it në SKS, në rajon dhe arenën ndërkombëtare	6.2 Numri i referimeve ndaj produkteve të SKS-së në media:gazeta, tv, portale online	27.972	28.000
	6.3 Zbatimi i plotë i dispozitave ligjore dhe praktike për të mbrojtur konfidencialitetin statistikor	6.3 Numri i eventeve të kryera për ndërgjegjësimin e statistikave	11	13

Tabela nr. 7 Aspektet përmirësuese krahasimisht me vitin bazë 2022

Aspekte përmirësuese	Vlerat për vitin bazë 2022	Vlera e pritshme për vitin 2024	Progresi (në %)
Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën statistikore të Eurostat-it për Shqipërinë	4.579.293	5.000.000	9.1% %
Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën e INSTAT (në %)	3.820.369	4.150.000	8.6%
Numri i vizitave në faqen e internetit të INSTAT-it	3.585.663	4.302.795	20%
Numri i takimeve me përdoruesit (mbledhjet me grupin e përdoruesve, etj.)	3	5	66%
Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	78,6%	80%	1,4 %
Numri i referimeve ndaj produkteve të SKS-së në media, p.sh., në gazetën ditore kryesore ose në televizione	27.972	28.000	0,1%

IV. Aktivitetet Statistikore

Lista e aktiviteteve statistikore paraqitet duke ndjekur strukturën e klasifikimit të fushave dhe temave statistikore, të parashikuara në Shtojcën 1 të Ligjit nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”, si dhe duke ruajtur linjën e klasifikimeve të fushave statistikore e temave përkatëse, të përcaktuara në Programin e Statistikave Zyrtare 2022-2026. Lista e aktiviteteve për pjesën e Censit të Popullsisë dhe Banesave dhe Censin e Bujqësisë pasqyrohet më hollësisht në seksione të veçanta të dokumentit.

Përmbledhje 2023-2024

- **Agjencitë statistikore dhe përgjegjësitë sipas Programit. Gjatë vitit 2023.** Sistemi Kombëtar Statistikor realizoi 104 aktivitete statistikore. INSTAT u angazhua për realizimin e 93 aktiviteteve statistikore, duke siguruar prodhim të treguesve në të 4 fushat e Programit të Statistikave zyrtare si: Fusha e Statistikave Demografike dhe Sociale, fusha e Statistikave Ekonomike, fusha e Statistikave Sektoriale dhe fusha e Statistikave të Mjedisit dhe Multidomain. Banka e Shqipërisë realizoi 9 aktivitete për mbulim me tregues në fushën e Statistikave Ekonomike dhe në fushën e Statistikave Sektoriale. Ministria e Financave dhe Ekonomisë kontribuoi me realizimin e 2 aktiviteteve në fushën e Statistikave Ekonomike. **Për vitin 2024** Sistemi ka planifikuar të realizojë 106 aktivitete statistikore. INSTAT planifikon të realizojë 93 aktiviteteve në 4 fushat statistikore të Programit, Banka e Shqipërisë 9 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike dhe në fushën e Statistikave Sektoriale, Ministria e Financave dhe Ekonomisë do të realizojë 2 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike. Risi për 2024 është përfshirja e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore si agjenci statistikore, e cila do të mbulojë 2 aktivitete mbi Statistikat e Energjisë, të cilat deri në vitin 2023 janë realizuar nga INSTAT.
- **Aktivitetet dhe treguesit statistikorë. Gjatë vitit 2023** në fushën e Statistikave Demografike dhe Sociale u realizuan 29 aktivitete statistikore nga të cilat u prodhuan 444 tregues duke mbuluar me të dhëna nënfushat si: Popullsia me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri dhe jashtë saj, Puna dhe Kostot e Punës, Arsimi dhe trajnimet, Shëndetësia, Të ardhurat dhe shpenzimet e konsumit, Mbrojtja Sociale, Drejtësia dhe Krimi, Kultura; 19 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike nga të cilat u prodhuan 241 tregues mbi Statistikat Makroekonomike, Statistikat Financiare të Qeverisë, Fiskale dhe të Sektorit Publik, Statistikat e Biznesit; Në fushën e Statistikave Sektoriale u realizuan 45 aktivitete nga të cilat u prodhuan 354 tregues duke mbuluar nënfushat si: Statistikat e Bujqësisë, Peshkimit dhe Pyjeve, Energjia, Transporti, Turizmi, Tregtia e Jashtme, Bilanci i Pagesave, Çmimet, Shkenca, Teknologjia dhe Inovacioni; Në fushën e statistikave të Mjedisit dhe Multidomain u realizuan 11 aktivitete për prodhimin e 50 treguesve statistikorë mbi Llogaritë Monetare dhe Fizike në Mjedis, Mbetjet, Ujin, Biodiversitetin, etj. **Për vitin 2024** për fushat dhe nënfushat e sipërpërmendura parashikohet realizimi i 30 aktiviteteve në fushën e Statistikave Demografike dhe Sociale për prodhimin e 445 treguesve

statistikorë; 20 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike duke synuar prodhimin e 241 treguesve; 45 aktivitete në fushën e Statistikave Sektoriale shoqëruar me prodhimin e 354 treguesve; 11 aktivitete në fushën e Statistikave të Mjedisit dhe Multidomain për prodhimin e 50 treguesve statistikorë.

- **Aktivitete të reja. Në vitin 2023** u realizuan aktivitete tradicionale, të vazhdueshme, krahasuar me vitin paraardhës. **Gjatë vitit 2024** planifikohet realizimi i 2 aktiviteteve të reja: në fushën e Statistikave Demografike dhe Sociale parashikohet prodhimi i Statistikave të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë, ndërsa në fushën e Statistikave Ekonomike parashikohet realizimi i Anketës së Regjistrave të Biznesit (ARB), rezultatet e së cilës shërbejnë për përditësimin e regjistrave të tjerë.
- **Klasifikimet statistikore. Gjatë vitit 2023** ka vijuar zbatimin e klasifikimeve të miratuara në vitet paraardhëse, ndërsa risi, **gjatë vitit 2024** do të punohet për kalimin nga Nomenklatura e Veprimtarive Ekonomike Rev. 2 në Nomenklaturën e Veprimtarive Ekonomike Rev.2.1. Njohja e Komisionit Kombëtar të Nomenklaturave me këtë përditësim, si dhe koordinimi dhe trajnimi i administratës publike përgjegjëse për mbledhjen e të dhënave administrative nga bizneset do të jenë disa nga hapat e punës për zbatimin e versionit të ri të klasifikimit të aktiviteteve ekonomike.
- **Menaxhimi i cilësisë.** Në planin e vitit 2023 u parashikua një audit statistikor në fushën e Statistikave Sektoriale, rezultatet e të cilit do të përcaktojnë perspektivën e përmirësimeve metodologjike dhe aksioneve të nevojshme për implementimin e tyre gjatë vitit 2024. Në planin e vitit 2024 INSTAT parashikon realizimin e 1 auditit tjetër statistikor po në fushën e statistikave sektoriale, si dhe do të realizohen 2 pyetësorë vetëvlerësimi, përkatësisht 1 për fushën e Statistikave Sociale dhe Demografike dhe 1 për fushën e Statistikave Ekonomike. Gjithashtu, gjatë vitit 2024 parashikohet matja e kostos për 56 aktivitete statistikore. Sa i përket raporteve të cilësisë gjatë vitit 2023 INSTAT planifikoi publikimin e 39 raporteve sipas fushave, ndërsa për vitin 2024 parashikohet publikimi i 40 raporteve, si dhe publikimi i 5 Raporteteve të cilësisë/metadatave sipas fushave të reja, ku për këto të fundit rezultojnë një rritje me 4 raporte krahasuar me vitin 2023, ku ishte planifikuar publikimi i 1 raporti të kësaj kategorie.

Informacion më i detajuar rreth aktiviteteve statistikore të parashikuara për tu realizuar gjatë vitit 2024 jepet në seksionet e mëposhtme sipas fushave statistikore, si dhe në Aneksin nr. 1 të këtij dokumenti, ku aktivitetet janë shoqëruar me informacion të kategorive:

- Lloji i aktivitetit;
- Tipi i aktivitetit;
- Periodiciteti i aktivitetit;
- Treguesit statistikorë;
- Institucioni përgjegjës për prodhimin e të dhënave;
- Institucioni përgjegjës për furnizimin me të dhëna;
- Afati i grumbullimit të të dhënave;
- Afati i përpunimit të të dhënave;
- Afati i publikimit të të dhënave;

- Risqet dhe nivelet e risqeve;
- Burimet e financimit.

Fusha 1 “Statistikat demografike dhe sociale”

Statistikat sociale përfshijnë një sërë fushash që lidhen me statistikat e: popullsisë, tregut të punës dhe pagave, arsimit, shëndetësisë, të ardhurave dhe shpenzimeve të konsumit dhe përdorimit të kohës, mbrojtjes sociale, drejtësisë dhe krimit, kulturës.

Qëllimi kryesor i statistikave sociale është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të lartë të treguesve statistikorë, të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave sociale dhe ekonomike me qëllimin final të zhvillimit dhe përmirësimit të mirëqënies shoqërore, si dhe për monitorimin e ndikimit të këtyre politikave në aspekte të ndryshme të jetës në vend.

Objektivi kryesor për vitin 2024 është përpunimi, analizimi dhe shpërndarja e rezultateve të Censit, të cilat ndikojnë drejtpërdrejt në prodhimin e treguesve të statistikave sociale. Gjithashtu, rezultatet do të ndikojnë në cilësinë e bazës së zgjedhjes së kampionit të anketave sociale pranë familjeve, të cilat janë një prej burimeve kryesore të prodhimit të statistikave sociale. Censi do të sigurojë gjithashtu, bazën e të dhënave të nevojshme për ndërtimin e regjistrave statistikorë të popullsisë dhe banesave.

Agjencia statistikore përgjegjëse: INSTAT

Kjo fushë përbëhet nga 8 tema statistikore:

Në tabelën nr. 8 paraqitet numri i aktiviteteve për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 8 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Sociale dhe Demografike”

I. Statistikat Sociale dhe Demografike	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Popullsia me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri dhe jashtë saj	7	1- T 5 -V 1 -10 V	1 VS 3 BA 2 VS+BA 1 Cens	3 Vendi 1 Qarku 3 Bashki	7 INSTAT
Puna dhe Kostot e Punës	4	3- T 1- 4 V	2 VS 2 BA	1 Vendi 2 Qarku 1 Bashki	4 INSTAT
Arsimi dhe trajnimet	4	3 -V 1-Tjetër	3 BA	1 Vendi 2 Qarku 1 Bashki	4 INSTAT
Shëndetësia	3	3-V	3 BA	1 Vendi 2 Qarku	3 INSTAT
Të Ardhurat dhe Shpenzimet e Konsumit	2	2-V	2 VS	1 Vendi 1 Qarku	2 INSTAT
Mbrojtja Sociale	2	1 -Vjetor 1 -Tjetër	2 BA	2 Vendi	2 INSTAT
Drejhtësia dhe Krimi	4	4 - V	4 BA	3 Qark 1-NA	4 INSTAT
Kultura	4	4-V	4 BA	4 Vendi	4 INSTAT
Gjithsej	30	4 -T 22 - V 1- 4 V 1- 10 V 2- Tjetër	6 VS 21 BA 2 VS+BA 1 Cens	13 Vendi 11 Qarku 5 Bashki 1- NA	30 INSTAT

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Tema 1.1 “Popullsia me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri dhe jashtë saj”

INSTAT, si institucioni përgjegjës prodhues, parashikon të kryejë aktivitete të fokusuara në tre nëntema: 1.1.1 “Demografi, migracion dhe projeksione”, 1.1.2 “Censi i Popullsisë dhe Banesave, Azil-kërkuesit dhe të huajt” dhe 1.1.3 “Statistikat gjinore”. Në lidhje me nëntemën 1.1.1 do të kryhen tre aktivitete statistikore me frekuencë vjetore dhe tremujore. Prodhimi i statistikave të popullsisë dhe statistikave të migracionit kryhet me frekuencë vjetore. Ndërkohë, statistikave vitale mbi numrin e lindjeve, vdekjeve dhe shtesa natyrore e popullsisë do të prodhohen me frekuencë tremujore. Për kryerjen e këtyre aktiviteteve do të përdoren burimet që INSTAT disponon si: Anketa e Forcave të Punës dhe të dhënat administrative që merren nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile. Për plotësimin e informacionit integrohen edhe të dhënat nga burime ndërkombëtare si: EUROSTAT, UNDESA, UNDP, si dhe statistikave pasqyrë nga disa shtete të tjera. Gjithashtu, brenda kësaj nënteme do të kryhet nga INSTAT prodhimi i statistikave të azilit dhe të huajve, me frekuencë vjetore, duke përdorur të dhënat administrative të marra nga Ministria e Brendshme dhe Departamenti i Kufirit dhe Migracionit.

Statistikat gjinore dhe indeksi i barazisë gjinore do të prodhohen sipas aktivitetit vjetor që do të kryejë INSTAT, duke përdorur të dhënat administrative dhe vrojtime statistikore të INSTAT, si edhe burime administrative nga institucione të tjera si Banka e Shqipërisë, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, Instituti i Sigurimeve Shoqërore, Avokati i Popullit etj.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi popullsinë më 1 Janar, të disagreguar sipas grupmoshës, gjinisë, qarqeve, sidhe tregues mbi komponentët e popullsisë si: lindshmëria, vdekshmëria, shtesa natyrore e popullsisë, migracioni brendshëm dhe i jashtëm, numri i emigrantëve dhe imigrantëve bazuar në Anketën e Forcave të Punës; Tregues statistikorë të lindshmërisë, vdekshmërisë, martesave dhe divorceve me frekuencë vjetore, si dhe numri i lindjeve dhe i vdekjeve (Shtesa Natyrore e Popullsisë) sipas qarqeve me frekuencë tremujore.

Gjithashtu nën këtë temë statistikore do të prodhohen tregues statistikorë të diasporës shqiptare sipas grupmoshës, gjinisë dhe vendit të rezidencës; Tregues statistikorë të projeksioneve të popullsisë sipas grupmoshës dhe gjinisë; Tregues statistikorë mbi azil-kërkuesit dhe të huajt me leje qëndrimi në Shqipëri sipas grupmoshës, gjinisë, motivit të lejes së qëndrimit dhe sipas vendit të origjinës.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat demografike, të migracionit dhe popullsisë janë pjesërisht të përputhshme me Rregulloren (BE) Nr. 1260/2013. Nga kjo rregullore lind nevoja për të prodhuar tabela më të detajuara për popullsinë me vendbanim të zakonshëm, lindjet e gjalla dhe vdekjet. Të dhënat demografike të siguruara nga INSTAT bazohen në përkufizimin e popullsisë banuese, nivelin rajonal NUTS dhe përkufizimet e ngjarjeve vitale që janë plotësisht në përputhje me Rregulloren e BE Nr. 1260/2013.

Statistikat e Azil-kërkuesve, Lejeve të qëndrimit, dhe shtetësisë janë përfshirë për herë të parë në Programin e Statistikave Zyrtare 2017-2021. Statistikat e Azil-kërkuesve dhe Lejeve të qëndrimit edhe pse nuk janë në përputhje me rregulloren, nëpërmjet bashkëpunimit dhe ndërveprimit me institucionet furnizuese të të dhënave administrative, po punohet që të vihen në dispozicion tregues të rinj.

Tema 1.2 “Puna dhe Kostot e Punës”

Tema 1.2 përbëhet nga dy nëntema: 1.2.1 “Punësimi dhe Papunësia” dhe 1.2.2 “Kostoja e punës dhe të ardhurat nga puna”. Përgjegjës për prodhimin e statistikave sipas kësaj teme është INSTAT. Për nëntemën e parë, INSTAT do të kryejë një aktivitet statistikor me frekuencë tremujore: “Statistika të Tregut të Punës nga Anketa Tremujore e Forcave të Punës”. Për prodhimin e statistikave të tregut të punës do të shfrytëzohen të dhënat nga Anketa e Forcave të Punës. Për nëntemën e dytë, INSTAT do të prodhojë statistikën mbi pagat me frekuencë tremujore dhe vjetore dhe strukturën e të ardhurave nga puna për vitin 2023, duke përdorur të dhënat administrative të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve. INSTAT do të publikojë edhe rezultatet nga Anketa e Strukturës së të Ardhurave nga Puna 2022, terreni i së cilës është zhvilluar gjatë periudhës Prill-Qershor 2023.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi forcat e punës, punësimin dhe papunësinë sipas gjinisë, aktivitetit ekonomik, grup-profesioneve, grup-moshave, nivelit arsimor, në nivel qarku; Tregues statistikorë mbi strukturën e kostos së punës sipas aktivitetit ekonomik, madhësisë dhe pronësisë së ndërmarrjes etj; Tregues statistikorë mbi pagën orare, mujore dhe vjetore bruto dhe hendekun gjinor në paga sipas aktiviteteve ekonomike, grup-profesioneve; Tregues statistikorë mbi pagën mesatare mujore për të punësuarit me pagë në sektorin shtetëror dhe për të gjithë sektorët ekonomikë sipas aktiviteteve ekonomike dhe grup-profesioneve, hendekun gjinor në paga sipas aktiviteteve ekonomike dhe grup-profesioneve dhe treguesit e strukturës së të ardhurave nga puna.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat e forcave të punës lidhur me punësimin dhe papunësinë bazohen në Rregulloren kuadër (KE) Nr. 1700/2019 dhe në rregulloret implementuese përkatëse. Aktualisht, niveli përputhshmërisë me këto rregullore është i ulët. Klasifikimet mbi të cilat bazohet përpunimi i të dhënave janë në përputhje përkatësisht me klasifikimet ISCO-08 për profesionet dhe NVE Rev2, për aktivitetet ekonomike.

Statistikat strukturore mbi koston e punës dhe të ardhurave nga puna bazohen në Rregulloret (KE) Nr. 530/1999, Nr. 1916/2000 (ndryshuar) dhe Nr. 1738/2005. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me këto rregullore. Niveli i përputhshmërisë me rregulloret përkatëse të KE për statistikën mbi koston e punës është i mesëm.

Tema 1.3 “Arsimi dhe trajnimet”

Kjo temë përbëhet nga 2 nëntema: a) 1.3.1 “Arsimi”, e cila përfshin tre aktivitete statistikore me frekuencë vjetore të cilat duhet të përmbushen nga INSTAT: “Statistika të regjistrimeve në arsim”, “Statistika të diplomimeve në arsim” dhe “Statistika të arsimit sipas fushave të studimit në arsimin e lartë”. Të dhënat sigurohen nga Ministria e Arsimit dhe Sportit dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, e cila mbulon statistikën mbi arsimin profesional; b) “*Trajnimi profesional dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës*”, që përfshin kryesisht statistikën nga Anketa e Arsimit të të rriturve, me periodicitet 5 vjeçar.

Në vitin 2024, INSTAT do vijojë punën për plotësimin dhe transmetimin e pyetësorëve (UNESCO, OECD, Eurostat) me të dhëna të detajuara për arsimin, për vitin akademik 2022-2023.

Raundi i dytë i anketës së Arsimit të rriturve (AES) u zhvillua gjatë vitit 2023, ku terreni përfundoi në fund të qershorit. Gjatë vitit 2024, dotë publikohen të dhënat e anketës në një njoftim të dedikuar për shtyp si dhe do të transmetohen mikrodatat në Eurostat.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi regjistrimet që llogariten me bazë vjetore, sipas niveleve të arsimit, gjinisë, institucioneve publike/private, fushave të studimit (arsim i lartë), stafit mësimdhënës, qarqeve, etj; Tregues statistikorë mbi diplomimet që llogariten me bazë vjetore, sipas niveleve të arsimit, gjinisë, institucioneve publike/private, qarqeve, fushave të studimit (arsimi i lartë), etj; Tregues mbi shpenzimet gjithsej të buxhetit të shtetit për arsimin dhe përqindjen ndaj Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB); Tregues statistikorë kryesorë të përlllogaritur bazuar në anketën e Forcave të Punës mbi pjesëmarrjen e popullsisë 25-64 vjeç në arsim dhe trajnim, sipas gjinisë, grupmoshave dhe nivelit arsimor të arritur. Tregues mbi arsimimin e rriturve bazuar në Anketën e Arsimit të rriturve.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e formimit profesional dhe të të mësuarit gjatë gjithë jetës* nuk janë zhvilluar plotësisht sipas parashikimit të rregulloreve përkatëse të Komisionit Evropian. Referuar Rregullores (EC) Nr. 452/2008 “Për prodhimin dhe zhvillimin e statistikave të arsimit dhe të të mësuarit gjatë gjithë jetës”, statistikave të arsimit janë pjesërisht në përputhje me statistikave evropiane të kësaj fushe.

Tema 1.4 “Shëndetësia”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.4.1 “Shëndeti publik”, sipas së cilës INSTAT është përgjegjës për kryerjen e dy aktiviteteve statistikore me frekuencë vjetore: “Prodhimi i statistikave për shkaqet e vdekjeve” dhe “Prodhimi i statistikave për shëndetin publik”. Për statistikave të shkaqeve të vdekjeve do të përdoret burimi i të dhënave administrative nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile. Ndërsa për statistikave të shëndetit publik do të përdoren burimet e të dhënave administrative që sigurohen nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Instituti i Shëndetit Publik dhe Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor. Anketa e Shëndetit (EHIS) pasuroi statistikave të shëndetësisë me tregues të shumtë shëndetësorë mbi statusin e shëndetit, sëmundshmërinë, paaftësinë, kujdesin shëndetësor, përcaktuesit e shëndetit etj. Gjatë vitit 2024 do të realizohet dhe nëntema 1.4.2 “Statistikave të shëndetit dhe sigurisë në punë”, si një aktivitet i ri, duke e pasuruar më tej me të dhëna nënfushën e statistikave të shëndetësisë.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi shkaqet e vdekjeve me frekuencë vjetore sipas grupsëmundjeve bazuar në klasifikimin ndërkombëtar (ICD-9), gjinisë, grupmoshës dhe qarqeve; Tregues statistikorë mbi shërbimin e institucioneve me shtretër, konsultorin e gruas dhe fëmijës, aktivitetin e qendrave shëndetësore; abortet sipas grupmoshave të nënës, nivelit arsimor të nënës, aftësisë së kufizuar, etj.

Përputhshmëria me *acquis*: Përafrimi i statistikave të shkaqeve të vdekjeve është pjesërisht në linjë me Rregulloren e Komisionit (EU) Nr. 328/2011 “Për shëndetin publik dhe shkaqet e vdekjeve”, pasi INSTAT ende përdor klasifikimin ndërkombëtar ICD-9. Përsa i takon klasifikimit ICD-10, viti 2023 u konsiderua si vit tranzicioni i klasifikimit të ICD nga ICD-9 në ICD-10. Një trajnim është zhvilluar me mekët lidhur me kodet e reja të klasifikimit, në mënyrë që të përditësohet sistemi elektronik i Drejtorisë së Përgjithshme të Gjendjes Civile pritet përditësimi i sistemit elektronik mbi të dhënat e shkaqeve të vdekjes.

Statistikat e shpenzimeve në shëndetësi, nuk janë në përputhje me kërkesat e Rregullores (EC) Nr. 2015/359 “Për statistikat e shpenzimeve në shëndetësi”.

Tema 1.5 “Të ardhurat dhe shpenzimet e konsumit”

Për të prodhuar statistikat e kësaj kategorie, nga INSTAT do të përdoren burimet e mbledhura nëpërmjet kryerjes së dy aktiviteteve statistikore me frekuencë vjetore: “Anketa e Buxhetit të Familjes” dhe “Anketa e të Ardhurave dhe Matjes së Nivelit të Jetesës”. Të dhënat e mbledhura nëpërmjet këtyre dy aktiviteteve do të sigurojnë të dhëna për buxhetin e familjes, të ardhurat, përfshirjen sociale dhe nivelin e jetesës.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi përshkrimin e nivelit dhe strukturës së shpenzimeve për konsum të Njësive Ekonomike Familjare (NjEF) në Shqipëri, si dhe të treguesve të tjerë me bazë shpenzimet e konsumit; Tregues mbi varfërinë dhe përjashtimin social, shpërndarjen e të ardhurave, pabarazinë dhe kushtet e banimit.

Përputhshmëria me *acquis*: *Anketa e Buxhetit të Familjes* dhe *Anketa e të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës* kryhen bazuar në rregulloren bazë të Komisionit Europian 2019/1700 “Për statistikat lidhur me personat dhe familjet”, duke krijuar një kuadër ligjor të përbashkët lidhur me statistikat për njësitë ekonomike familjare dhe individët të mbledhura përmes kampioneve të zgjedhura.

Anketa e Buxhetit të Familjes gjithashtu bazohet në Marrëveshjen e Mirëkuptimit (gentlemen’s agreement), ku secili shtet anëtar vendos objektivat, metodologjinë dhe frekuencën e kryerjes së vrojtimit. Bazuar në këtë marrëveshje, plotshmëria e të dhënave të ABF-së është në përputhje të plotë me objektivat e përcaktuara nga INSTAT.

Anketa e të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës kryhet bazuar edhe në rregullore të tjera të Komisionit Europian që lidhen specifikisht me implementimin e kësaj ankete si (EU) 2020/258 “Për të ardhurat dhe nivelin e jetesës” dhe (EU) 2019/2242 “Për rregullimin e disa specifikimeve lidhur me raportet e cilësisë dhe organizimin e anketës mbi të Ardhurat dhe Nivelin e Jetesës”, si dhe rregulloret shtesë që ndihmojnë në zbatimin e përvitshëm të kësaj ankete. Plotshmëria e të dhënave të Anketës së të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës në vendin tonë është në përputhje të plotë me rregulloret dhe rekomandimet e Eurostatit.

Tema 1.6 “Mbrojtja sociale”

Kjo temë përbëhet nga nëntemat 1.6.1 “Mbrojtja Sociale” dhe 1.6.2 “ESSPROS”

Treguesit e mbrojtjes sociale përfaqësohen me të dhëna administrative që kanë të bëjnë me përfituesit në skemën e sigurimeve shoqërore, përfituesit në skemën e ndihmës ekonomike dhe pagesës për aftësinë e kufizuar, përfituesit në pagesë papunësie, përfituesit në kujdesin rezidencial dhe atë ditor në qendrat e kujdesit social si dhe nga treguesit për fëmijët. INSTAT prodhon të dhëna mbi Mbrojtjen Sociale në nivel vendi dhe në nivel qarku të cilat publikohen çdo vit në faqen e Web-it të INSTAT dhe në Vjetarin Rajonal.

Treguesit statistikorë nga sistemi ESSPROS (Statistikat e integruara Evropiane të mbrojtjes sociale), përfaqësohen nga sistemi bazë që përfshin të dhëna vjetore mbi të ardhurat, shpenzimet dhe përfitimet në fushën e mbrojtjes sociale sipas skemave të ESSPROS dhe gjithsej, të cilat shërbejnë si instrument për të analizuar dhe krahasuar flukset financiare në fushën e mbrojtjes sociale, si dhe nga modulet të cilat përmbajnë informacion shtesë

statistikor mbi aspekte të veçanta të mbrojtjes sociale si: Moduli i Përfituesit dhe Pensioneve dhe Përfitimet neto të mbrojtjes sociale.

Treguesit kryesorë: Variablat kryesore nga të dhënat administrative mbi mbrojtjen sociale grupohen në këto kategori kryesore si: pagesa e papunësisë, pagesa e aftësisë së kufizuar, ndihma ekonomike, pensionet urbane dhe rurale, qendrat rezidenciale, fëmijë në përkujdesje shoqërore etj.

Nga këto variabla dalin tregues të tillë si: skemat e mbrojtjes sociale, të ardhurat dhe shpenzimet për mbrojtjen sociale, përfitimet e mbrojtjes sociale sipas funksionit të kujdesit shëndetësor, aftësisë së kufizuar, pleqërisë, pensioneve familjare, familjes dhe fëmijëve, papunësisë, strehimit dhe përjashtimit social të prodhuar me zbatimin e plotë të sistemit ESSPROS, të cilët bëjnë të mundur arritjen e nivelit të plotë të përputhshmërisë me Sistemin e Integruar Evropian të Mbrojtjes Sociale.

Përputhshmëria me *acquis*: Të dhënat e Sistemit të Integruar European për Mbrojtjen Sociale (ESSPROS) bazohen në Rregulloren e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 458/2007 “Për sistemin evropian të statistikave të integruara të mbrojtjes sociale” si dhe nga rregulloret e Komisionit Nr. 1322/2007 “Për formatin e duhur të transmetimit dhe kriteret e matjes së cilësisë së ESSPROS”, Nr.10/2008 “Për klasifikimet dhe rregullat e shërndarjes së statistikave të ESSPROS”, Nr. 110/2011 “Për formatin e duhur të transmetimit dhe kriteret e matjes së cilësisë së ESSPROS”, Nr.263/2011 “Për lançimin e mbledhjes së plotë të të dhënave të ESSPROS” dhe janë plotësisht të përputhshme me kërkesat e këtyre rregulloreve.

Tema 1.7 “Drejtësia dhe Krimi”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.7.1 “*Statistikat e kriminalitetit dhe drejtësisë*”, e cila do të zbatohet nga INSTAT nëpërmjet përmbushjes së aktiviteteve statistikore me frekuencë vjetore si “Statistikat e kriminalitetit, veprave penale, procedimeve penale”, “Statistikat e personave të dyshuar, të pandehur dhe të burgosur”, “Statistikat e personave të dënuar dhe të pafajshëm”, “Zbatimi i Klasifikimit ndërkombëtar të krimeve për qëllime statistikore (ICCS)”.

Statistikat mbi veprat penale dhe autorët do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë; Statistikat mbi procedimet penale dhe të pandehurit do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Prokuria e Përgjithshme; Statistikat mbi të burgosurit do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve; Statistikat mbi të dënuarit dhe çështjet penale do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Drejtësisë.

Gjatë vitit 2023, parashikohej miratimi i klasifikimit, por për shkak të ndryshimeve të reja në Kodin Penal, ky proces është ndërprerë dhe pritet të rinisë me miratimin e Kodit të Ri Penal.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi veprat penale të evidentuara nga policia bazuar në nenet e Kodit Penal; personat e dyshuar nga policia në kryerjen e një veprë penale; tregues mbi procedime penale dhe të pandehur të regjistruar nga Prokuroria; tregues mbi të burgosurit sipas veprave specifike penale, grupmoshës dhe gjinisë; të dënuarit me burg dhe të paraburgosur sipas gjinisë, veprave penale dhe grupmoshës. Tregues mbi çështje penale dhe

të dënuarit nga Gjykatat e Shkallës së Parë, të ndara sipas gjinisë, dy ndarjeve të mëdha moshore dhe veprave penale.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e drejtësisë dhe krimin* bazohen në legjislacionin kombëtar dhe normat kombëtare të numërimit të veprave dhe personave në sistemin e drejtësisë. Kjo e bën të vështirë krahasueshmërinë e statistikave. Për këtë arsye, INSTAT po punon për formalizimin e Klasifikimit Ndërkombëtar të Statistikave të Krimeve për qëllime statistikore (ICCS), i cili do të sigurojë një kornizë për prodhimin e statistikave të krahasueshme.

Tema 1.8 “Kultura”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.8.1 “Statistikat e Kulturës dhe Sportit”

Statistikat e kulturës bazohen në burime administrative dhe në anketat sociale dhe ekonomike që INSTAT prodhon. Të dhënat administrative sigurohen nga Ministria e Kulturës dhe Ministria e Arsimit dhe Sportit, të cilat mbulojnë statistika nga institucionet qëndrore të artit dhe trashëgimisë kulturore dhe statistika lidhur me arsimin për fushën e kulturës.

Anketa e të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës, Anketa e përdorimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit (TIK), Anketa e Forcave të Punës si dhe Anketa e Çmimeve të Konsumit ndikojnë pozitivisht në pasurimin e treguesve vjetorë të kulturës.

Gjatë vitit 2024 do të prodhohen statistikat mbi sportin, duke përdorur të dhënat administrative nga Ministria e Arsimit dhe Sportit.

Treguesit kryesorë: Statistika mbi numrin e shfaqjeve dhe spektatorëve në institucionet qendrore të kulturës; numri i vizitorëve vendas dhe të huaj në muze, kala dhe parqe arkeologjike, tregues nga biblioteka kombëtare; Statistikat mbi edukimin për fusha të lidhura me kulturën; punësimin në kulturë, lidhur me profesione dhe aktivitete ekonomike të lidhura me kulturën, statistika mbi përdorimin e internetit për qëllime kulturore, tregues mbi sportin, etj.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e kulturës* janë pjesërisht të përafruara me Rregulloren (EU) Nr. 1295/2013 “Për statistikat e kulturës”. Për zhvillimin e mëtejshëm të statistikave në linjë me rregulloren, INSTAT do të ndjekë dhe do të konsultohet me metodologjinë e Eurostatit.

Fusha 2 “Statistikat Ekonomike”

Statistikat ekonomike përfshijnë temat statistikore si: Statistikat Makroekonomike, Statistikat Financiare të Qeverisë, Fiskale dhe Sektorit Publik dhe Statistikat e Biznesit, të cilat luajnë një rol të rëndësishëm në hartimin e politikave ekonomike dhe përbëjnë bazën kryesore të informacionit për analiza të mëtejshme mbi zhvillimin dhe ndryshimet strukturore të ekonomisë së vendit.

Qëllimi kryesor i statistikave ekonomike është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të lartë të treguesve statistikorë, të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave ekonomike, si dhe në monitorimin dhe menaxhimin e këtyre fushave.

Objektivi kryesor për vitin 2024, për statistikat ekonomike, do të jetë rritja e cilësisë dhe plotshmërisë së serive kohore për treguesit me frekuencë mujore, tremujore dhe vjetore,

duke synuar rritjen e nivelit të përafrimit *meacquis* përkatëse. Një ndër aksionet kryesore do të jetë përgatitja për kryerjen në kohë edhe me cilësi të revizionimit madhor në fushën e Llogarive Kombëtare, rezultatet e të cilit do të bëhen publike në vitin 2024 dhe ku synohet integrimi i të gjithë përmirësimeve të ndërmarra në këtë fushë nën asistencën e Eurostatit.

Agjencitë statistikore përgjegjëse: INSTAT, Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Në tabelën e mëposhtme (Tabela nr. 9) paraqitet numri i aktiviteteve të kësaj fushe, për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 9 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Ekonomike”

2. Statistikat Ekonomike	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Makroekonomike	5	1-T 4-V	5 VS+BA	4 Vendi 1 Bashki	5 INSTAT
Statistikat Financiare të Qeverisë, Fiskale dhe të Sektorit Publik	6	1-M 1-T 3-V 1-6M	4 BA 2- Tjetër	4 Vendi 2-NA	2 BSH 2 MFE 2 INSTAT
Statistikat e Biznesit	9	3 –T 4-V 1- rastësisht 1- çdo 5 vite	4 VS 1 BA 3 VS+BA 1-Tjetër	2 Vendi 1 Rajoni 5 Bashki 1 NA	9 INSTAT
Gjithsej	20	1-M 5-T 11-V 1- 6M 1-5v 1-Rastësisht	4 VS 5 BA 8 VS+BA 3-Tjetër	10 Vendi 1 Rajoni 6 Bashki 3 NA	16 INSTAT 2 BSH 2 MFE

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtjm Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Fusha “Statistikat ekonomike” përbëhet nga 3 tema statistikore:

Tema 2.1 “Makroekonomike”

Në këtë temë përfshihen statistikat e Llogarive Kombëtare si: Prodhimi i Brendshëm Bruto, Llogaritë jo-financiare sipas Sektorëve Institucional, Llogaritë Rajonale, Tabelat Burime-Përdorime.

Llogaritë Kombëtare pasqyrojnë zhvillimet makro-ekonomike të një vendi dhe i ofrojnë përdoruesve treguesit kryesorë dhe informacionin bazë për zhvillimin ekonomik të tij. Ato tregojnë se sa është kapaciteti prodhues i vendit, sa konsumohet, investohet dhe shkëmbehet me vendet e tjera të botës. Vlerësimi i këtyre treguesve realizohet duke përdorur informacionin e siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Struktura e temës përbëhet nga këto nëntema:

2.1.1 “Llogaritë Sektoriale Vjetore”, paraqesin një pasqyrë koherente të të gjitha proceseve ekonomike dhe ndërveprimet e sektorëve të ndryshëm në ekonomi, duke përfshirë lidhjet midis ekonomisë kombëtare si një e tërë dhe pjesës tjetër të botës.

Aktualisht, INSTAT publikon dy llogaritë e para jo-financiare sipas Sektorëve Institucionalë, atë të Prodhimit dhe Gjenerimit të të Ardhurave, në përputhje me Sistemin Evropian të Llogarive (ESA2010). Nën asistencën e vazhdueshme të projekteve IPA shumë-

përfituese është punuar për përpilimin në mënyrë eksperimentale të sekuencës së plotë të llogarive.

Në vitin 2024, do të realizohet publikimi dhe transmetimi në EUROSTAT i sekuencës së plotë të Llogarive të Sektorëve Institucionalë për periudhën 2013 – 2022.

2.1.2 “Llogaritë Kombëtare Tremujore dhe Vjetore, agregatët kryesorë”, e cila ndahet në dy aktivitete kryesore, duke u bazuar në frekuencën e treguesit.

“Llogaritë Kombëtare Tremujore” pasqyrojnë në frekuenca tremujore ecurinë e treguesit të Produktit të Brendshëm Bruto (PBB), i vlerësuar me metodën e prodhimit, si dhe vlerësimin e disa prej komponentëve kryesorë të metodës së shpenzimeve me çmime korrente, çmimet e vitit paraardhës dhe lidhje zinxhir, të përshtatura dhe jo të përshtatura sezonalisht.

“Llogaritë Kombëtare Vjetore” pasqyrojnë në frekuencë vjetore treguesin “Produkti i Brendshëm Bruto (PBB)”, i vlerësuar me metodën e prodhimit dhe të shpenzimeve me çmime korrente dhe me çmimet e vitit paraardhës. Vlerësimi i të dhënave bazohet në kombinimin e burimeve të siguruara nga INSTAT, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Qendra Kombëtare e Biznesit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Koorporata Energjitike Shqiptare, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, në varësi të frekuencës së treguesit.

Gjatë vitit 2024 do të realizohet zbatimi i të gjithë përmirësimeve metodologjike në vlerësimin e treguesve vjetorë të llogarive kombëtare përfshirë përpilimin komponentëve të metodës së të ardhurave në seri kohore 2013 – 2022, duke rritur nivelin e përputhshmërisë me ESA 2010.

2.1.3 “Tabelat Burime-Përdorime dhe Tabelat Input-Output”, pasqyrojnë në mënyrë të detajuar qarkullimin e produkteve dhe shërbimeve sipas aktiviteteve ekonomike gjatë vitit. Nga ana e burimeve paraqitet outputi, importet, marzhet tregtare dhe të transportit, ndërsa nga ana e përdorimeve paraqitet konsumi ndërmjetës, konsumi final, formimi bruto i kapitalit fikse dhe eksportet. Këto tabela prodhohen me frekuencë vjetore nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative dhe të dhënave të mbledhura nga vrojtimit statistikore.

Në revizionimin madhor 2024 do të kryhet integrimi i plotë i Tabelave Burim, Përdorime në Llogaritë Kombëtare.

2.1.4 “Llogaritë Rajonale” pasqyrojnë zhvillimet makro-ekonomike sipas rajoneve statistikore të një vendi dhe i ofrojnë përdoruesve treguesit kryesorë dhe informacionin bazë për zhvillimin ekonomik rajonal. Këto statistika janë gjithashtu me frekuencë vjetore dhe prodhohen nëpërmjet kombinimit të të dhënave administrative dhe të dhënave të siguruara nga vrojtimit statistikore që zhvillon INSTAT. Llogaritë Rajonale mbështeten në klasifikimin sipas rajoneve statistikore në nivel 1, 2 dhe 3, i cili bazohet në Nomenklaturën e Njësisë Territoriale për Statistikat (NUTS) të Bashkimit Evropian.

Në vitin 2024 fokusi do të jetë në drejtim të implementimit të përmirësimeve metodologjike të treguesve të llogarive rajonale, si dhe në përmirësimin e afateve kohore të publikimit të tyre në T+12, duke rritur nivelin e përputhshmërisë me ESA 2010 për llogaritë rajonale.

Treguesit kryesorë: Tregues sipas Sektorëve Institucionalë: llogaria e prodhimit, gjenerimit të të ardhurave sipas 6 sektorëve të ekonomisë (S.11 Institucionet jo-financiare,

S.12 Institucionet financiare, S.13 Qeveria e Përgjithshme, S.14 Familjet, S.15 Institucionet jo-fitimprurëse në shërbim të familjeve, S.2 Pjesa tjetër e Botës); Tregues mbi PBB Vjetore me metodën e prodhimit dhe metodën e shpenzimeve, me çmime korrente dhe çmimet e vitit të mëparshëm; Tregues mbi PBB tremujore me metodën e prodhimit dhe shpenzimeve, me çmime korrente, çmimet e vitit të mëparshëm dhe "të lidhura zinxhir" sipas aktivitetit ekonomik, të përshtatura dhe jo të përshtatura sezonalisht; Tabelat burime - përdorime me çmime korrente dhe me çmimet e vitit të mëparshëm; Tabela input – output, prodhim i brendshëm, importe me çmime bazë; Treguesi i PBB-së dhe i Vlerës së Shtuar Bruto (VSHB-së), sipas rajoneve statistikore, nivelit 2 dhe 3, dhe degëve kryesore të ekonomisë në seri kohore; Vlerësim i PBB-së dhe PBB-së për frymë, sipas rajoneve statistikore niveli 2 dhe 3, dhe aktiviteteve ekonomike; Vlerësimi i PBB-së për frymë sipas rajoneve statistikore shprehur në termat e paritetit.

Përputhshmëria me *acquis*: Eurostat-i vlerëson pjesërisht të përputhshëm nivelin e implementimit të ESA 2010 në Llogaritë Kombëtare. Mbështetur në programin e monitorimit të përputhshmërisë, Shqipëria nën asistencën teknike të Eurostatit, ka rritur në mënyrë të ndjeshme nivelin e përputhshmërisë së statistikave të Llogarive Kombëtare. Në vitin 2024, së bashku me revizionimin madhor, do të rritet plotshmëria e tabelave të transmetuara në Eurostat në përputhje me Programin e Transmetimit ESA 2010.

Tema 2.2 “Statistikat financiare të qeverisë, fiskale dhe të sektorit publik”

Për prodhimin e statistikave të kësaj teme janë përgjegjës INSTAT, Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, sipas nëntemave si vijon:

2.2.1 “Llogaritë financiare sipas Sektorëve Institucionalë” – financiare janë një sistem statistikor i integruar, që pasqyron marrëdhëniet financiare ndërmjet sektorëve të ekonomisë. Ato japin një pamje të plotë dhe gjithëpërfshirëse të situatës financiare dhe marrëdhënieve financiare në ekonomi, përsa i përket sektorëve ekonomikë dhe instrumenteve financiare, përfshirë edhe marrëdhëniet me jorezidentët. Llogaritë financiare ofrojnë një pasqyrë mbi operacionet dhe strukturën e sistemit financiar duke identifikuar kanalet kryesore të përdorura për të përftuar dhe investuar burimet financiare.

Llogaritë financiare sipas sektorëve institucionalë, me frekuencë vjetore, hartohen nga Banka e Shqipërisë. Për hartimin dhe raportimin e tyre, Banka mbështetet në standardet metodologjike ndërkombëtare mbi të cilat është ngritur dhe funksionon hartimi dhe raportimi i llogarive financiare në vendet anëtare të Bashkimit Evropian, si më poshtë:

- Sistemi Evropian i Llogarive Kombëtare, ESA 2010;
- Manuali mbi Burimet dhe Metodën e Hartimit të Llogarive Financiare - Edicioni i Dytë;
- Rregullorja 549/2013 (BE) mbi sistemin Evropian të Llogarive Kombëtare dhe Rajonale në Bashkimin Evropian.

Hartimi i të dhënave bazohet në kombinimin e burimeve të siguruara nga Banka e Shqipërisë, INSTAT, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Qendra Kombëtare e Biznesit, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare dhe burime të tjera administrative.

Të dhënat merren në mënyrë direkte nga institucionet raportuese si burim primar, ose në mënyrë indirekte nga informacioni kundërparti. Për mbledhjen e të dhënave primare, statistikave të llogarive financiare përdorin gjerësisht të dhënat, të cilat Banka e Shqipërisë i

mbledh nëpërmjet sistemit të unifikuar të raportimit rregullator (ERRS) dhe raportimeve të tjera në Bankën e Shqipërisë. Ndërkohë që burime suplementare përdoren për të plotësuar mangësitë në burimet primare ose për të përmirësuar cilësinë e statistikave. Banka e Shqipërisë bashkëpunon me Institutin e Statistikave dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në mënyrë që të përdoren maksimalisht dhe në mënyrë eficiente të dhënat administrative, veçanërisht për hartimin e të dhënave të sektorit të qeverisë së përgjithshme dhe korporatave jo-financiare.

2.2.2 *“Tregues Monetarë dhe Financiarë”* - Banka e Shqipërisë prodhon dhe publikon treguesit monetarë me frekuencë mujore dhe tremujore, që lidhen me agregatët monetarë, depozitat, kreditë, normat e interesit, si dhe bilancet sektoriale dhe paraqitjet monetare të korporatave depozituese. Për përgatitjen e statistikave monetare dhe financiare si burim informacioni shërbejnë pasqyrat financiare të Bankës së Shqipërisë, sistemi raportues i unifikuar rregullator (ERRS) për bankat para-depozituese, sistemi raportues për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, sistemi raportues nga institucionet financiare jo-banka, si dhe informacioni i mbledhur nga Autoriteti për mbikëqyrjen Financiare, në përputhje me formatet metodologjike dhe udhëzimet e Bankës së Shqipërisë për kompanitë e sigurimit, fondet e pensioneve dhe fondet e investimeve. Në kuadër të harmonizimit të standardeve të raportimit me kërkesat e BE-së, statistikave të interesit të Institucioneve Monetare Financiare (bankat e nivelit të dytë) hartohen bazuar në rregulloren nr. 48/2017 “Për raportimet në Bankën e Shqipërisë të statistikave të normave të interesit” e cila përfaqëson Rregulloren (EC) Nr. 1072/2003, 24.9.2013 (ECB/2013/34), ndryshuar me rregulloren e Bankës Qendrore Evropiane (BQE) të datës 8.7.2014 (ECB/2014/30), ndërsa në dhjetor 2021 u miratua rregullorja nr.73, datë 22.12.2021, “Për raportimet në Bankën e Shqipërisë të zërave të bilancit të institucioneve të kreditit dhe të institucioneve monetare financiare”, e cila përfaqëson rregulloren e Bankës Qendrore Evropiane, (BE) Nr. 2021/379.

2.2.3 *“Statistikat Financiare të Qeverisë sipas GFSM2014 dhe Pasqyrat Financiare të Konsoliduara të Qeverisë”* është nëntemë e cila mbulohet nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në bashkëpunim me INSTAT dhe Bankën e Shqipërisë. Kjo ministri, nën cilësinë e agjencisë statistikore kryen aktivitetin e prodhimit të statistikave financiare të qeverisë sipas GFSM2014 dhe pasqyrave financiare të konsoliduara të qeverisë, të cilat publikohen me frekuencë vjetore. Prodhimi i këtyre statistikave mundësohet nëpërmjet përpunimit të informacionit të ofruar nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme (institucione qendrore, vendore dhe fondet speciale).

2.2.4 *“Statistikat e Borxhit të sektorit buxhetor të qeverisë dhe borxhit të garantuar”* është nëntemë e cila mbulohet gjithashtu nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë duke prodhuar statistikave të borxhit të sektorit buxhetor të qeverisë dhe borxhit të garantuar, me frekuencë tremujore dhe vjetore. Për prodhimin e këtyre statistikave, ministrisë i duhet të shfrytëzojë të dhënat që disponon, të dhëna nga INSTAT, si dhe nga Banka e Shqipërisë.

2.2.5 *“Statistikat Financiare të Qeverisë sipas ESA2010”* është nëntemë e cila mbulohet nga INSTAT në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe Bankën e Shqipërisë. INSTAT kryen aktivitetin e prodhimit statistikor mbi statistikave financiare të qeverisë sipas ESA2010, me status “vlerësime eksperimentale” dhe shënimin “jo për publikim”. Të dhënat janë me frekuencë tremujore dhe vjetore referuar

Programi të Transmetimit ESA 2010. Statistikat Financiare të Qeverisë vlerësohen nëpërmjet përpunimit të informacionit të marrë për të gjitha njësitë e klasifikuara në Sektorin e Qeverisjes së Përgjithshme (S.13) sipas metodologjisë ESA2010. Vlerësimet janë të ndara dhe sipas nënsektorëve të qeverisë: Qeveria Qendrore (S.1311), Qeveria Federale (S.1312), Qeveria Lokale (S.1313) dhe Fondet e Sigurimeve (S.1314).

Në vitin 2024 fokusi do të jetë zbatimi i të gjithë përmirësimeve metodologjike të statistikave financiare të qeverisë në përpilimin e sekuencës së plotë të llogarive të sektorëve insitucionalë pjesë e revizionimit madhor.

2.2.6 “*Procedura e Deficitit të Tejkalar*” është nëntemë e cila mbulohet gjithashtu nga INSTAT në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe Bankën e Shqipërisë. INSTAT kryen aktivitetin e prodhimit statistikor mbi tabelat e Procedurës së Deficitit të Tejkalar sipas formatit të përcaktuar nga Eurostat, duke ndjekur metodologjinë ESA2010. Këto të dhëna kanë status “vlerësime eksperimentale” dhe shënimin “jo për publikim”. Të dhënat transmetohen dy herë në vit Prill/Tetor sikurse kërkohen nga Eurostat për vendet kandidatë të Bashkimit Evropian.

Gjatë vitit 2024 fokusi do të jetë në drejtim të rritjes së qëndrueshmërisë ndërmejt statistikave financiare të qeverisë, tabelave EDP dhe treguesve të llogarive kombëtare sipas kërkesave dhe standarteve të ESA 2010, si dhe zgjerimit të serive kohore të të dhënave të transmetuara në Eurostat, duke rritur nivelin e përputhmërisë me programin e transmetimit ESA 2010.

Treguesit kryesorë: Përgatitja e informacionit shpjegues metodologjik; Tregues statistikorë mbi Llogaritë financiare të sektorit të korporatave financiare, të jo-rezidentëve (pjesës tjetër të botës), të sektorit të qeverisë së përgjithshme, sektorit të korporatave jo-financiare, të ekonomive familjare dhe institucioneve jo me qëllim fitimi, në shërbim të ekonomive familjare; Tregues statistikorë mbi Agregatët Monetarë; Bilancin Sektorial dhe paraqitjen monetare të bankës qendrore, të bankave paradepozituese të bankave të tjera depozituese; Paraqitjen monetare të korporatave depozituese; Depozitat e përfshira në paranë e gjerë; Kredinë për ekonominë; Tregues statistikorë mbi normat e interesit për depozitat e reja, huatë e reja, depozitat gjendje në fund të periudhës, kreditë gjendje në fund të periudhës; Tregues statistikorë mbi Bilancin sektorial dhe paraqitjen monetare të korporatave të tjera financiare. Tregues Statistikorë Financiare të Qeverisë sipas GFSM 2014 dhe mbi Pasqyrat Financiare të Konsoliduara të Qeverisë; Informacion mbi borxhin e qeverisë qëndrore buxhetore dhe borxhin e garantuar sipas instrumentave, maturimit dhe monedhës, tipit të interesit, koncensionalitetit si dhe borxhin e pushtetit lokal ndaj sektorit bankar (kredi). Tregues Statistikorë Financiare të Qeverisë sipas ESA 2010; Informacion mbi treguesit e borxhit të qeverisë të tabelave të Procedurës së Deficitit të Tejkalar etj.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në Programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson mesatarisht të përputhshëm nivelin e implementimit të ESA 2010 në Llogaritë Financiare të Qeverisë. INSTAT do të punojë në drejtim të rritjes së përputhshmërisë së kuadrit ligjor si dhe të intensifikimit të bashkëpunimit ndërinsitucional me qëllim përpilimin e tabelave të Statistikave Financiare të Qeverisë (GFS – angl.) dhe tabelave të Procedurës së Deficitit të Tejkalar (EDP – angl.) sipas standardeve Evropiane. Statistikat monetare hartohen në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare bazuar në manualin e Statistikave Monetare dhe Financiare, FMN 2016 dhe manualin e Statistikave të Institucioneve Monetare Financiare, ECB, 2019.

Tema 2.3 “Statistikat e Biznesit”

Statistikat e Biznesit prodhohen nga INSTAT dhe ndahen në nëntemat si vijon:

2.3.1 “*Statistikat Strukturore të Ndërmarrjeve*”, INSTAT kryen si aktivitet vrojtimin vjetor pranë ndërmarrjeve ekonomike, për prodhimin e statistikave strukturore në nivel kombëtar dhe rajonal për treguesit kryesorë. Për të siguruar vazhdimësinë dhe përmirësimin e cilësisë të treguesve statistikorë të ndërmarrjeve, INSTAT do të shfrytëzojë edhe burimet administrative për llogaritjen dhe publikimin e të dhënave. Gjatë vitit 2024, në mënyrë që Statistikat Strukturore të Ndërmarrjeve të përafrohen më shumë me rregulloren e re të Statistikave të Biznesit, puna do të fokusohet në rishikimin e mbulimit aktual të aktiviteteve ekonomike me synimin për të kaluar nga një nivel 2-shifror në një nivel 4-shifror të NVE Rev.2 për zgjedhjen e kampionit të ASN. Gjithashtu do të analizohen burimet e mundshme administrative në dispozicion me qëllim zgjerimin e mbulimit të ASN-së, për sa i përket aktivitetit ekonomik duke përfshirë ndërmarrjet financiare.

Do të bëhet rishikimi i pyetësorit aktual të ASN-së për të siguruar që të dhënat vjetore të mbuluara nga Rregullorja e re e ASN-së të përfshihen brenda pyetësorit. Gjithashtu INSTAT realizon dhe aktivitetin “Statistikat mbi produktet industriale të ndërmarrjeve (PRODCOM)”, statistika të cilat, janë rezultat i të dhënave nga aktiviteti mbi vrojtimin vjetor që kryhet nga INSTAT për listën e produkteve industriale. Gjatë vitit 2023 u punua për përmirësime në metodologjinë e mbledhjes së të dhënave, si dhe përdorimi për herë të parë i Listës së Produkteve Industriale, 2022. Vrojtimi u realizua me metodën CAPI dhe me një kampion të zgjeruar me përfaqësim në nivel produkti. Në qershor të vitit 2023 u realizua transmetimi për herë të parë i të dhënave të PRODCOM në EUROSTAT, duke respektuar afatet e përcaktuara në rregullore. Gjatë vitit 2024 do të vijohet me vrojtimin dhe publikimin e rregullt të treguesve sasior të produkteve industriale.

2.3.3 “*Statistikat Afatshkurtra të Ndërmarrjeve*”, ku përfshihen tre aktivitete statistikore që kryen INSTAT: i) Statistikat afatshkurtra të ndërmarrjeve ekonomike, për prodhimin e statistikave tremujore të kësaj kategorie. Gjatë vitit 2024, burimet administrative do të përdoren për analizën dhe prodhimin e treguesve afatshkurtë duke marrë në konsideratë ndryshimet e kuadrit ligjor në institucionet ofruese të të dhënave administrative. Në rast të mungesës së burimit administrativ do të përdoret kontakti me anketues me metodën CAPI për ndërmarrjet. Gjithashtu, do të vlerësohen të dhënat e aktiviteteve të reja të përfshira në fushën e shërbimeve për statistikat afatshkurtra, si dhe do të vazhdojë llogaritja e indekseve mujore për treguesit e shitjeve në industri në statistikat afatshkurtrare realizuar për herë të parë në Qershor 2023 me mbështetjen e IPA 2019 shumëpërfitues; ii) vrojtimi tremujor për statistikat e çmimeve në ndërmarrjet ekonomike; iii) prodhimi i statistikave mbi lejet e ndërtimit të miratuara në territorin e Republikës së Shqipërisë me frekuencë tremujore, duke shfrytëzuar të dhënat administrative nga njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe INSTAT-it.

2.3.4 “*Statistikat e Regjistrave të Biznesit*” përfshijnë aktivitetet mbi mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave administrative dhe statistikore për përditësimin e tyre.

INSTAT mirëmban dhe përditëson:

- Regjistrin e Ndërmarrjeve
- Regjistrin e Njësive Lokale
- Regjistrin e Grupeve të Ndërmarrjeve

Lidhur me aktivitetin mbi “Regjistri i Ndërmarrjeve”, në vitin 2024, INSTAT do të përditësojë Regjistrin e Ndërmarrjeve në kohë reale për qëllime të metodologjisë së vrojtimeve statistikore. Burimet kryesore janë institucionet si: Drejtoria e Përgjithshme të Tatimeve, Qendra Kombëtare e Biznesit, Banka e Shqipërisë, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe të dhënat e INSTAT-it.

Sa i përket aktivitetit “Regjistri i Njësive Lokale”, regjistri është ndërtuar në vitin 2010 dhe përditësohet çdo vit. Gjatë vitit 2024 do të përdoren të dhënat administrative nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve dhe vrojtimi në institucionet shtetërore për procesin e përditësimit.

Lidhur me aktivitetin mbi Regjistrine Grupeve të Ndërmarrjeve dhe Grupet e Ndërmarrjeve Shumëkombëshe janë ndërtuar në vitit 2018. Për shkak të globalizimit, krahasueshmëria ndërkombëtare e të dhënave statistikore është bërë shumë e rëndësishme. Gjatë vitit 2024 do të analizohen burimet administrative për përditësimin e tij.

Anketa e regjistrave të biznesit (Shtator 2024) do të shërbejë për përditësimin e regjistrave dhe njësive statistikore dhe vlerësimin e cilësisë së tyre.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi aktivitetet ekonomike, punësimin, të ardhurat e shpenzimet, investimet, dhe të dhëna specifike për ndërtimin, tregtinë dhe bar-kafetë e restorantet, etj; Tregues statistikorë kryesorë ekonomikë në nivel rajonal; Tregues në volum dhe vlerë mbi produktet industriale; Tregues statistikorë mbi aktivitetin ekonomik, shitjet, prodhimin, numrin e personave të punësuar, fondin e pagave, treguesit specifike të ndërtimit si dhe statistikat e grupeve kryesore industriale; Tregues mbi numrin, sipërfaqen dhe vlerën e lejeve të ndërtimit të miratuara në territorin e Republikës së Shqipërisë; Tregues lidhur me regjistrat e biznesit, si: numrin e ndërmarrjeve dhe njësive lokale, pronësinë, formën ligjore, aktivitetin ekonomik, xhiro vjetore, të punësuar gjithsej dhe të punësuar me pagesë, dhe tregues të tjerë për përditësimin dhe matjen e cilësisë së regjistrave statistikore të njësive ekonomike.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e biznesit* janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren (EC) Nr. 2019/2152 “Për statistikat evropiane të biznesit” dhe rregulloret tjera zbatuese të saj, ndërkohë që zbatojnë të njëjtat përkufizime dhe klasifikime. Projekte statistikore të ndryshme të programit IPA shumë-përfitues, kanë ndihmuar dhe vazhdojnë të ndihmojnë në zhvillimin e statistikave të biznesit.

Fusha 3 “Statistikat Sektoriale”

Statistikat sektoriale përfshijnë një sërë nënfushash heterogjene si: statistikat e bujqësisë, peshkimit dhe pyjeve, statistikat e energjisë, transportit, turizmit, statistikat mbi tregtinë e jashtme dhe bilancin e pagesave, statistikat e çmimeve, shkencës dhe teknologjisë, inovacionit.

Qëllimi kryesor i statistikave sektoriale është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të treguesve statistikorë të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave të përbashkëta mbi fushat e sipërpërmendura, si dhe në monitorimin dhe menaxhimin e tyre.

Objektivi kryesor për vitin 2024, finalizimi i të gjithë instrumentave metodologjikë (pyetësor, manual, korniza e njësive ekonomike bujqësore), në përputhje me kërkesat e rregullores (EC) 2018/1091 e Parlamentit Evropian për “Statistikat e Integruara të Fermës”,

organizimi i të gjitha fazave testuese, si dhe platformës për mbledhjen të dhënave dhe zbatimin në terren i Censit.

Agjencitë statistikore përgjegjëse: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë

Në tabelën e mëposhtme (Tabela nr. 10) paraqitet numri i aktiviteteve të kësaj fushe, për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 10 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Sektoriale”

3. Statistikat Sektoriale	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Statistikat e Bujqësisë, Peshkimit dhe Pyjeve	19	5-M 1-T 12-V 1-10V	8 VS 10 BA 1- Cens	9 Vendi 4 Qarku 4 Bashki 2 NA	19 INSTAT
Energjia	2	1-T 1-V	2 BA	2 Vendi	1 INSTAT 2 AKBN
Transporti	3	2-M 1-V	3 BA	1 Vendi 2 Qarku	3 INSTAT
Turizmi	3	2-M 1-T	2 VS 1 BA	1 Vendi 1 Rajoni 1 Qarku	3 INSTAT
Tregtia e Jashtme	4	1-M 1-T 2-V	2 BA 2 VS+BA	4 Vendi	2 INSTAT 2 BSH
Bilanci i Pagesave	5	2-M 3-T	2 BA 3 VS+BA	5 Vendi	5 BSH
Çmimet	5	3-M 1-T 1-V	4 VS 1 BA	5 Vendi	5 INSTAT
Shkenca, Teknologjia dhe Inovacioni	4	3-V 1-2V	3 VS 1 BA	4 Vendi	4 INSTAT
Gjithsej	45	15-M 8-T 20-V 1-10V 1-2V	17 VS 22 BA 5 VS+BA 1 Cens	31 Vendi 1 Rajoni 7 Qarku 4 Bashki 2 NA	37 INSTAT 7 BSH 2AKBN

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Fusha “Statistikat sektoriale” përbëhet nga 8 tema statistikore:

Tema 3.1 “Statistikat e Bujqësisë, Peshkimit dhe Pyjeve”

Kjo temë përfshin nëntemën 3.1.1 “Statistikat e pyjeve”, për prodhimin e statistikave të kësaj kategorie me frekuencë vjetore, INSTAT mbledh dhe përpunon të dhëna administrative nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Pyjeve.

Në lidhje me nëntemën 3.1.2 “Statistikat e Bujqësisë” nëndarja sipas specifikave që kjo temë mbulon është si vijon:

“Statistikat e produkteve bimore”. INSTAT është i ngarkuar të prodhojë statistikën e kësaj kategorie nëpërmjet mbledhjes dhe përpunimit të të dhënave administrative të siguruar nga burimi administrativ. Gjithashtu, po në këtë kuadër, INSTAT bashkëpunon me Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural për sigurimin e të dhënave nga “Vrojtimi Vjetor në

Bujqësi”, ku të dhënat parashikohen të mblidhen nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me mbështetjen metodologjike të INSTAT. Gjatë vitit 2024 do të vazhdojë realizimi i aktivitetit “Statistikat e produkteve bimore” të gjeneruara nga “Vrojtimi mbi sipërfaqen e mbjellë”, i cili gjithashtu realizohet nga bashkëpunim i INSTAT me Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.

“Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve”. Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve do të sigurohen nga burimi administrativ si dhe “Vrojtimi vjetor në bujqësi”. Sipas metodologjisë së parashikuar, mbledhja e të dhënave do të kryhet nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, ndërkohë që INSTAT do të kryejë përpunimin e tyre si institucion që gëzon statusin e prodhuesit të statistikave zyrtare. Përveç këtyre dy aktiviteteve, me qëllim nxjerrjen e statistikave të kësaj kategorie me frekuencë mujore, INSTAT do të kryejë edhe aktivitetin “Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve”, të siguruara nga vrotimet mujore mbi monitorimin e aktivitetit të thertoreve (për gjedhë, derra dhe të imta dhe shpendë) dhe aktivitetit të pularive për prodhimin e vezëve (konsum njerëzor).

“Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij”. Për prodhimin e statistikave të kësaj kategorie, ashtu si dhe për kategoritë e tjera të sipërpërmendura, do të ketë një bashkëpunim të ngushtë ndërmjet INSTAT-it dhe Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Kështu, INSTAT do të kryejë aktivitetin statistikor, me frekuencë vjetore, “Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij”, të prodhuara nga vrotimi vjetor në të gjitha fabrikat dhe baxhot që grumbullojnë dhe përpunojnë qumësht dhe aktivitetin me frekuencë mujore “Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij” të siguruara nga vrotimi mujor në fabrikat që grumbullojnë dhe përpunojnë qumështin e lopës. Ndërkohë, do të vazhdojë mbledhja dhe përpunimi i statistikave vjetore të qumështit dhe nënprodukteve të tij, të siguruara nga burimi administrativ.

“Statistikat Strukturore të Fermës” përfshijnë përpunimin në tërësi të të dhënave të siguruara nga Censi i Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore. Nëpërmjet kryerjes së këtij aktiviteti madhor, si dhe vrotimeve të tjera ndërmjet dy censeve, sigurohet informacion thelbësor në aspektet e përgjithshme statistikore të tilla si toka, blegtoria, forca e punës bujqësore dhe aktivitete të tjera fitimprurëse, masat e zhvillimit rural, makineritë dhe pajisjet, ujitja, strehimi i kafshëve dhe administrimi i plehut, administrimi i tokës, vreshtat dhe pentaria. Për vitin 2024 aktivitetet e parashikuara nën këtë nënfushë janë kryesisht të lidhura me punën përgatitore për Censin e Bujqësisë, si finalizimi i dokumentave metodologjike, realizimi i testeve në terren, si dhe finalizimi i aplikacionit lidhur me mbledhjen e të dhënave statistikore. Gjatë vitit 2024, INSTAT do të fokusohet në zbatimin në terren të Censit të Bujqësisë, duke ju përshtatur në mënyrë të plotë kërkesave të rregullores EC 2018/1091 e Parlamenti Evropian, për “Statistikat e Integruara të Fermës”.

“Llogaritë ekonomike në bujqësi” përfshin përpunimin në tërësi të të dhënave të siguruara nga burimi administrativ, si dhe nga tre anketat që INSTAT kryen në përmbushje të këtij aktiviteti, anketa mujore e çmimeve të prodhimeve bujqësore, anketa tremujore e çmimeve të inputeve në bujqësi dhe anketa tremujore e kafshëve për mbarëstim.

3.1.3 “Statistikat e peshkimit”. Lidhur me realizimin e objektivave të kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë aktivitetet: “Statistikat e peshkimit” të siguruara nga burimi administrativ, për prodhimin e statistikave mbi prodhimin e peshkut me frekuencë tremujore,

dhe “*Statistikat e peshkimit dhe akuakulturës*” të siguruara nga burimi administrativ për prodhimin e statistikave me frekuencë vjetore.

3.1.4 “*Statistikat e prodhimeve organike në bujqësi*” të siguruara nga burimi administrativ do të mblidhen gjatë vitit 2024, sipas legjislacionit Shqiptar dhe do të publikohen bazuar në kërkesat ndërkombëtare.

3.1.5 “*Statistikat e agromjedisit*” të siguruara nga burimi administrativ. Për realizimin e këtij aktiviteti INSTAT do të kryejë përpunimin e të dhënave të marra nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural për prodhimin e indikatorëve përkatës.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi pyjet, kullotat; të dhënat kadastrale të fondit për pyjet, kullotat dhe kundërvajtjet në pyje, strukturën dhe bilancet në pyje e kullota, si dhe bilanci burim-përdorim i produkteve pyjore; Tregues mbi sipërfaqen, prodhimin, rendimentin dhe përmbajtjen e lagështisë për drithërat dhe bishtajoret, në nivel kombëtar dhe rajonal; bimët tjera të mbjella në tokë arë, në nivel rajonal; pemët frutore, vreshtat, agrumet dhe ullirin, në nivel rajonal; Tregues statistikorë mbi: a) numrin e krerëve, prodhimin e mishit sipas kategorive të blegtorisë dhe produktet e tjera blegtorale; b) strukturën e blegtorisë dhe shpendëve, peshën e gjallë dhe peshë e therur sipas kategorive statistikore përkatëse të therura në fermë/thertore; Statistika mbi numrin e shpendëve të therur gjatë vitit në thertore sipas llojeve, peshën e gjallë dhe peshën e therur; Statistika mbi prodhimin e shpendëve dhe vezëve për treg; Tregues mbi qumështin dhe produktet e tij sipas përmbajtjes së yndyrës dhe proteinave, mbi strukturën e fabrikave dhe baxhove që grumbullojnë dhe përpunojnë qumësht; Statistika mbi sasinë e qumështit të lopës të grumbulluar si dhe sasinë e nënprodukteve kryesore të prodhuara; Tregues mbi sasinë e qumështit të prodhuar në fermë sipas llojeve: lopë, dele, dhi, me periodicitet vjetor në nivel prefekturë dhe bashkie; Tregues mbi llogaritë ekonomike në bujqësi; Indeksi i çmimeve të produkteve bujqësore; Indeksi i çmimeve të inputeve në bujqësi; Tregues mbi prodhimin e peshkut, molusqeve, strukturën e ndërmarrjeve prodhuese si dhe numrin e të punësuarve; peshkimin detar sipas porteve; numrin e anijeve dhe zënien e peshkut sipas porteve; Tregues për peshkimin në ujërat e brendshme dhe për numrin e subjekteve që ushtrojnë aktivitet në akuakulturë dhe molusqe; Tregues mbi sasinë e zënies së peshkut sipas kategorive ujore; Statistika mbi operatorë organikë të regjistruar dhe çertifikuar, si: prodhues, përpunues, importues dhe të tjerë, gjatë vitit referues, si dhe të rinj gjatë vitit, të cilët nuk kanë plotësuar kriteret e çertifikimit me periodicitet vjetor; sipërfaqet organike të çertifikuara dhe në proces konvertimi dhe prodhimet organike bimore me periodicitet vjetor; blegtorinë e çertifikuar, prodhimin e produkteve organike me origjinë blegtorale me periodicitet vjetor; përpunimin e produkteve organike sipas aktivitetit ekonomik; Tregues mbi: sasinë e plehrave kimike të përdorura sipas grup kulturave periodicitet vjetor; sipërfaqet e plehëruara me plehra kimike periodicitet vjetor; sasinë e pesticideve të përdorura sipas grup kulturave me periodicitet vjetor; sipërfaqet e trajtuara me pesticide sipas llojit të pesticideve dhe grup kulturave me periodicitet vjetor; Tregues mbi: mbulimin dhe përdorimin e tokës me periodicitet vjetor; tokën e punëshme, livadhet dhe kullotat, tokën e zënë me pemëtore (pemë frutore, ullinj, agrume dhe vreshta) dhe tokë tjetër jobujqësore me periodicitet vjetor.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat në fushën e prodhimit bimor* realizohen duke zbatuar metodologjitë sipas standardeve evropiane, konkretisht bazuar në Rregulloren (KE) Nr. 543/2009 “Për statistikat vjetore të bimëve” ku mbulohen anekset 1.2.3.4 dhe vlerësohen

si të pjesshme, si dhe në rregulloren e KE 834/2007 “Statistikat për prodhimet organike” që mbulohet në mënyrë të pjesshme.

Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve përputhen pjesërisht me Rregulloren (KE) Nr. 1165/2008 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për statistikat e blegtorisë dhe të mishit”, ku mbulohen anekset I-IV si dhe synohet mbulimi i aneksit V. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloret e KE-së.

Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të qumështit bazohen dhe janë pjesërisht të përafuara me Rregulloren Nr. 1165/2008 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikat e Blegtorisë dhe të Mishit”, si dhe Direktiva 96/16/KE në vrojtimet statistikore për qumështin dhe produktet e tij.

Statistikat e strukturës së njësive ekonomike bujqësore, INSTAT do të punojë për përafrimin e këtyre statistikave me rregulloren e re: Rregullorja (BE) 2018/1091 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikat e Integruara të Fermave” Përkufizimet që do të përdoren do të jenë në përputhje me rregulloret e KE-së.

Llogaritë ekonomike në bujqësi dhe çmimet bazohen në Rregulloren e (KE) Nr. 138/2004 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Llogaritë Ekonomike në Bujqësi”. Në zbatim të kërkesave të kësaj rregulloreje, llogaritë ekonomike në bujqësi dhe çmimet klasifikohen si pjesërisht të përafuara. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloren e KE-së. *Indeksi i Çmimeve të Prodhimeve Bujqësore* publikohet në përputhje me rregulloren e KE me periodicitet vjetor dhe tremujor.

Statistikat e peshkimit bazohen në rekomandimet e FAO-s si dhe rregulloret: Regullorja (EC) Nr. 216/2009 mbi “Statistikat e Zënieve të Peshkut, për peshkimin në zona të caktuar përveç Atlantikut të Veriut” dhe Regullorja (EC) Nr. 762/2008 mbi “Statistikat e Akuakulturës”. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloret e KE-së.

Çertifikimi i fermave organike nga trupat e çertifikimit bazohet në Ligjin Nr. 106/2016 “Për Prodhimin Biologjik, Etiketimin e Produkteve Biologjike dhe Kontrollin e Tyre” përafrimi me Rregulloren (KE) Nr. 834/2007, 28 Qershorit 2007 mbi “Produktet Organike dhe Etiketimin e Produkteve Organike”.

Statistikat e agromjedisit vlerësohen si pjesërisht të përafuara me Rregulloren (KE) Nr. 1185/2009 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikat mbi Pesticidet”.

Tema 3.2 “Energjia”

Kjo temë përmban dy nëntema 3.2.1 “*Statistikat e Energjisë*” dhe 3.2.2 “*Statistikat e Bilancit të Përgjithshëm të Energjisë*”.

Prodhimi i statistikave të energjisë në Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore do të mbështetet nga INSTAT, në cilësinë e koordinatorit të Sistemit Kombëtar Statistikor. AKBN do të prodhojë dhe publikojë statistikat në volum të Bilancit të Përgjithshëm të Energjisë me frekuencë vjetore, si dhe Statistikat e Bilancit të Energjisë Elektrike, Qymyrit, Naftës dhe Gazit, me frekuencë tremujore aktivitete për të cilat kontribuojnë me të dhëna administrative Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Turizimit dhe Mjedisit, Operatori i Sistemit të Transmetimit, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Koorporata Energjitike Shqiptare, Enti Rregullator i Energjisë, Albpetrol sha, Drejtorja e Përgjithshme e Doganave, Bashkitë e Shqipërisë, etj.

Përmirësimet në kuadër të parafrimit me rregulloret gjatë vitit 2024 do të fokusohen në rritjen e numrit të indikatorëve të transmetuar në Eurostat, si dhe në cilësinë e të dhënave të transmetuara.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi prodhimin neto vendas të energjisë elektrike, qymyrit, naftës dhe gazit si dhe importin dhe eksportin bruto të energjisë elektrike, qymyrit dhe produkteve të naftës, humbjet në rrjet të energjisë elektrike, si edhe konsumin e tyre final në vendin tonë; Tregues statistikorë mbi bilancin energjistik, i cili paraqet situatën aktuale në sektorin e energjisë në vend për origjinën dhe përdorimin specifik sipas burimeve të energjisë duke siguruar të dhëna mbi konsumin e energjisë për banorë, intensitetin e energjisë, kontriburin e burimeve të rinovueshme në konsumin final, etj.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e Energjisë* janë pjesërisht të përafruara me Rregulloren (KE) Nr. 1099/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të “Për statistikat e energjisë”. Një numër i madh indikatorësh mbi statistikat e energjisë transmetohen aktualisht në Eurostat përmes pyetësorëve të Energjisë. Përmirësimi dhe rritja e cilësisë dhe numrit të indikatorëve të transmetuar në Eurostat, përmirësimi i mbledhjes së të dhënave të produkteve të naftës, si dhe përpilimi i konsumit final sipas sektorëve është një nga prioritetet kryesore në të ardhmen.

Tema 3.3 “Transporti”

Tema e statistikave të transportit përfshin dy nëntema: 3.3.1 “*Statistikat e Transportit*” dhe 3.3.2 “*Statistikat mbi sigurinë në transport*”. Statistikat e nëntemës së parë kanë përkatësisht frekuencëtrëmujore dhe vjetore, të cilat prodhohen nga INSTAT, duke kryer aktivitetin “Statistika mbi transportin ajror, detar, ujqor i brendshëm, hekurudhor dhe rrugor të mallrave dhe pasagjerëve” dhe “Statistika mbi karakteristikat e mjeteve të transportit rrugor”. Për realizimin dhe publikimin e këtyre statistikave, INSTAT përpunon të dhënat administrative të marra nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe nga Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor. Përsa i takon nëntemës 3.3.2, INSTAT kryen aktivitetin statistikor me frekuencë mujore “Statistika mbi aksidentet rrugore” dhe tregues vjetor për aksidentet hekurudhore. Për realizimin e këtyre statistikave INSTAT përpunon të dhënat administrative të siguruar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit dhe Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.

Gjatë vitit 2024, do të rritet numri i treguesve të prodhuar mbi llojet e transportit dhe mbi sigurinë në transport bazuar në rregulloret evropiane, si dhe transmetimi i treguesve të prodhuar për statistikat e transportit në Eurostat dhe institucionet e tjera ndërkombëtare. Në vitin 2024, në kuadër të programit IPA 2022 shumëpërfitues për statistikat e transportit, do të realizohet vlerësimi i burimeve administrative për statistikat e transportit, si dhe ngritja e sistemit për shkëmbimin e të dhënave mikro lidhur me transportin rrugor me burimet përkatëse administrative të disponueshme. Gjithashtu, gjatë tremujorit të katërt 2024, do të realizohet vërtetimi pilot mbi transportin rrugor të mallrave.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi transportin ajror, detar, ujqor i brendshëm dhe hekurudhor, rrugor të mallrave dhe pasagjerëve, në nivel kombëtar dhe sipas rajoneve; Tregues mbi karakteristikat e mjeteve të transportit rrugor; Tregues mbi numrin e aksidenteve rrugore, numrin e të aksidentuarve (të vdekur dhe të plagosur) dhe numrin e aksidenteve hekurudhore, në nivel kombëtar dhe sipas rajoneve.

Përputhshmëriame *acquis*: *Statistikat mbi Transportin* janë pjesërisht në përputhje me rregulloret e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 2018/643 “Mbi Statistikat e Transportit Hekurudhor”, Nr. 2018/974, “Mbi Statistikat e Transportit të mallrave përmes rrugëve ujore brenda vendit”, Nr.70/2012, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin e mallrave me rrugë”, Nr. 93/704 “Mbi krijimin e një baze të të dhënave të Komunitetit për aksidentet rrugore”, Nr. 437/2003, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin ajror të udhëtarëve, mallrave dhe postës” si dhe direktivën e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 2009/42, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin e mallrave dhe udhëtarëve nga deti”.

Tema 3.4 “Turizmi”

Statistikat e kësaj kategorie përfshijnë tre nëntema:

3.4.1 “Statistika mbi Strukturat Akomoduese”, INSTAT kryen vrojtimin statistikor mujor “Anketa e Strukturave Akomoduese” pranë hoteleve dhe strukturave të ngjashme.

Treguesit mujor të statistikave të akomodimit që përbëjnë ofertën turistike në venddo të publikohen sipas parashikimit, në vitin 2024. Në këtë vit, gjithashtu, do të bëhet rishikimi i pyetësorit për të identifikuar numrin e strukturave akomoduese që kanë një ose më shumë dhoma gjumi të aksesueshme nga personat me aftësi të kufizuar, duke përfshirë personat që përdorin karriget me rrota. Në vitin 2024, vrojtimi i Anketës së Strukturave Akomoduese do përfshijë të gjitha strukturat akomoduese pjesë e Regjistrimit Statistikor të Ndërmarrjeve. Informacioni do të vazhdojë të mbledhet çdo muaj nëpërmjet metodës CAPI me tabletë, për rreth 1,650 struktura akomoduese.

3.4.2 “Statistikat e Turizmit në Njësitë Ekonomike Familjare (NjEF)” statistikave vjetore të së cilës prodhohen nëpërmjet aktivitetit të INSTAT-it si anketa e turizmit pranë familjeve “Pushime dhe Udhëtime” në përputhje me rekomandimet e parashikuara bazuar në rregulloren (BE) Nr 692/2011 Eurostat. Publikimi i rezultateve të vitit 2023 për anketën e turizmit në familje do të vijojë sipas parashikimit, në vitin 2024. Për të siguruar mbarëvajtjen e aktivitetit dhe për rrjedhojë edhe validimin e të dhënave të transmetuara në Eurostat, INSTAT do të zbatojë të gjitha rekomandimet dhe udhëzimet e Eurostat.

3.4.3 “Statistikat e Lëvizjes së Shtetasve”, ku përfshihet aktiviteti me frekuencë mujore për prodhimin e statistikave mbi lëvizjen (hyrje/daljet) e shtetasve të huaj dhe shqiptarë”, i cili kryhet nga INSTAT nëpërmjet përpunimit të të dhënave të siguruar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit.

Treguesit kryesorë: Statistika mbi lëvizjet (hyrje/daljet) e shtetasve të huaj dhe shqiptarë, sipas mënyrës së transportit, sipas shteteve, sipas mënyrës së qëllimit të vizitës; Treguesit statistikore mbi turizmin në Shqipëri; Statistika mbi kapacitetin e njësive akomoduese, numrin e turistëve, netë-qëndrimet, numrin e turistëve sipas shteteve, kapacitetin shfrytëzues; Statistika mbi përshkrimin e nivelit dhe strukturës së turizmit në familje, ana e kërkesës (*demand side*) për periudha tremujore dhe vjetore, në përputhje me kërkesat e rregullores të KE-së Nr. 692/2011 (Aneksi II) dhe kërkesave të përdoruesve të brendshëm.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e Turizmit* nga ana e ofertës (*supply side*), janë pjesërisht të përafëruara me Rregulloren (KE) Nr. 692/2011 të Parlamentit Evropian dhe të

Këshillit “Për statistikat e turizmit”. Në mënyrë periodike transmetohen në Eurostat të dhënat mujore dhe vjetore lidhur me këto statistika.

Tema 3.5 “Tregtia e Jashtme”

Kjo temë është e ndarë në disa nëntema:

3.5.1 Statistikat e Investimeve të huaja direkte dhe Tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve; 3.5.1.1 Statistikat tremujore të Fluksit dhe Stokut të Investimeve Direkte. Statistikat e investimeve të huaja janë pjesë integrale e statistikave të bilancit të pagesave dhe pozicionit të investimeve ndërkombëtare dhe si statistika specifike me ndarje sipas aktivitetit ekonomik NVE dhe ndarje gjeografike (shteteve), statistika të cilat prodhohen nga Banka e Shqipërisë me frekuencë tremujore. Të dhënat për llogaritjen e statistikave të investimeve të huaja, sigurohen nga raportimet mujore të sistemit bankar, nga bilancet mujore dhe tremujore të institucioneve financiare (banka dhe jobanka), nga raportimet direkte të kompanive të mëdha me kapital të huaj dhe të përbashkëta shqiptare – të huaja; nga institucione të tjera administrative, si Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore dhe Qendra Kombëtare e Biznesit, dhe informacione nga shkëmbime të ndërsjella dypalëshe me Kosovën. Në përgatitjen e statistikave të investimeve të huaja, Banka e Shqipërisë zbaton kërkesat dhe standardet e manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009) dhe OECD-së (BD4).

3.5.1.2 Statistikat e Tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve mbulohen gjithashtu nga Banka e Shqipërisë. Statistikat e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve janë pjesë integrale e statistikave të bilancit të pagesave në frekuencë tremujore si dhe si statistika specifike me ndarje gjeografike me frekuencë vjetore. Statistikat e shërbimeve prodhohen nga përpunimi i të dhënave të siguruar nga Banka e Shqipërisë, INSTAT-i, Ministria e Brendshme, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Qendra Kombëtare e Biznesit, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave si dhe të dhëna të tjera nga vrojtime statistikore pranë kompanive private dhe individëve. Në përgatitjen e statistikave ndërkombëtare të shërbimeve aplikohen rekomandimet e manualit për bilancin e pagesave (BPM6-FMN) si dhe rekomandimet e përshkruara në manualin e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve (2010).

3.5.2 “Statistikat e tregtisë së jashtme të mallrave”. Në këtë nëntemë përfshihen dy aktivitete: *3.5.2.1 “Statistika mbi eksportet/importet e mallrave”*, të cilat do të prodhohen nga INSTAT me frekuencë mujore nëpërmjet përpunimit të të dhënave të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; *3.5.2.2 “Statistikat mbi eksportet/importet e mallrave sipas karakteristikave të ndërmarrjeve”*, të cilat do të prodhohen nga INSTAT me frekuencë vjetore nëpërmjet përpunimit të të dhënave të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe skedarit të ndërmarrjeve që disponon INSTAT.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi investimet e huaja fluks dhe stok sipas shteteve; Tregues statistikorë mbi investimet e huaja fluks dhe stok sipas aktivitetit ekonomik. Tregues statistikorë mbi tregtinë ndërkombëtare të shërbimeve me ndarje gjeografike (sipas shteteve). Tregues statistikorë mbi eksportet/importet e mallrave; Tregues statistikorë mbi eksportet/importet e mallrave sipas karakteristikave të ndërmarrjeve.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson mesatarisht të përputhshëm nivelin e implementimit të

metodologjisë së investimeve të huaja direkte dhe tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve, si dhe kriterëve të transmetimit të këtyre të dhënave.

Statistikat e tregtisë së jashtme janë përafruar pjesërisht me Rregulloren (KE) Nr. 471/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit “Për statistikën e Komunitetit në lidhje me tregtinë e jashtme me vendet joanëtare”. Të dhënat e hollësishme të tregtisë së jashtme transmetohen rregullisht në Eurostat çdo muaj. Statistikat e tregtisë sipas monedhës së faturës (tabelat TIC) dërgohen rregullisht në Eurostat një herë në dy vjet. Statistikat e tregtisë së jashtme do të zbatojnë plotësisht sistemin statistikor në formatin e ri të transmetimit të detajuar në vitin 2026.

Tema 3.6 “Bilanci i Pagesave”

3.6.1 Statistikat mujore dhe tremujore të Bilancit të pagesave

Banka e Shqipërisë është institucioni përgjegjës që prodhon dhe publikon statistikën e bilancit të pagesave. Në përgatitjen e këtyre statistikave, Banka e Shqipërisë mbledh informacion nëpërmjet raportimit direkt nga institucionet financiare; raportimit direkt nga burime administrative si: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, INSTAT, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Ministria e Brendshme, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Qendra Kombëtare e Biznesit, si edhe vrojtimit të realizuara në kompani private dhe individë. Të dhënat e grumbulluara nga burimet e mësipërme raportohen pjesërisht me frekuencë mujore dhe në pjesën më të madhe me frekuencë tremujore, duke mundësuar përgatitjen dhe publikimin e statistikave të bilancit të pagesave me frekuencë tremujore dhe duke filluar nga viti 2020 me frekuencë mujore.

Statistikat e bilancit të pagesave prodhohen në bazë të manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009, EDS 2013), OECD-së (BD4), manualit të statistikave të tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve dhe kodit evropian të statistikave.

3.6.2 Statistikat tremujore të Pozicionit të Investimeve Ndërkombëtare- Banka e Shqipërisë është institucioni përgjegjës që prodhon dhe publikon statistikën e pozicionit të investimeve ndërkombëtare. Në përgatitjen e këtyre statistikave, Banka e Shqipërisë, INSTAT-i, Ministria e Brendshme, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Qendra Kombëtare e Biznesit, si dhe të dhëna nga vrojtimit statistikore pranë kompanive private të huaja dhe të përbashkëta shqiptare – të huaja. Gjithashtu, për përgatitjen e këtyre statistikave përdoren të dhëna nga FMN dhe informacione nga shkëmbime të ndërsjella dypalëshe me Kosovën. Të dhënat e grumbulluara nga burimet e mësipërme raportohen pjesërisht me frekuencë mujore dhe në pjesën më të madhe me frekuencë tremujore, duke mundësuar përgatitjen dhe publikimin e statistikave të pozicionit të investimeve ndërkombëtare me frekuencë tremujore.

Statistikat e pozicionit të investimeve ndërkombëtare prodhohen në bazë të manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009, EDS 2013), OECD-së (BD4), dhe Kodit evropian të statistikave.

Gjithashtu Banka e Shqipërisë realizon aktivitetin 3.6.3 mbi *Statistikat mujore të Rezervës Ndërkombëtare* si dhe aktivitetin 3.6.4 mbi *Statistikat tremujore të Borxhit të Jashtëm*

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi bilancin tremujor të pagesave; Tregues statistikorë mbi bilancin mujor të pagesave. Tregues statistikorë mbi pasqyrën e pozicionit të

investimeve ndërkombëtare me frekuencë tremujore; tregues me frekuencë mujore mbi Rezervën ndërkombëtare dhe tregues me frekuencë tremujore mbi Borxhin e Jashtëm.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson mesatarisht të përputhshëm me Rregulloren (KE) 184/2005 “Për bilancin e pagesave, tregtinë ndërkombëtare të shërbimeve dhe investimet e huaja direkte” nivelin e implementimit të metodologjisë së bilancit të pagesave dhe pozicionit të investimeve ndërkombëtare BPM6, si dhe kriteret e transmetimit të të dhënave.

Tema 3.7 “Çmimet”

Statistikat e çmimeve janë ndarë në disa nëntema si më poshtë:

3.7.1 “Statistikat e Çmimeve të Konsumit” e matur nëpërmjet tre treguesve kryesorë: “Indeksi i Çmimeve të Konsumit (IÇK)”, “Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit (IHÇK)” dhe “Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit me Çmime Konstante”. Këto indekse prodhohen çdo muaj nga INSTAT-i nëpërmjet kryerjes së vrojtimit mujor të çmimeve të një shporte fikse mallrash dhe shërbimesh pranë njësisive të tregtisë me pakicë, si dhe duke shfrytëzuar të dhëna të tjera të marra nga Ministria e Arsimit, Sporteve dhe Rinisë, Bashkitë, Enti Rregullator i Ujit/Ujësjellës Kanalizime Tiranë, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare dhe Universitetet.

3.7.2 “Indeksi i Nivelit të Çmimeve dhe Prodhimi i Brendshëm Bruto për frymë në Standartin e Fuqisë Blerëse” është nëntemë e veçantë dhe parashikon kryerjen e aktivitetit statistikor “Matja e Fuqisë Blerëse (MFB)”. Statistikat e kësaj kategorie do të prodhohen nga Eurostat me frekuencë vjetore, duke përdorur të dhënat e vrojtimit të ndryshme të çmimeve të konsumit, ndërtimit, makinerive dhe pajisjeve, qirave, spitaleve dhe të dhëna të tjera shtesë të realizuara nga INSTAT për llogaritjen e këtyre treguesve.

3.7.3 “Indeksi i Çmimeve të Banesave” është aktivitet statistikor në formë studimi, ku INSTAT parashikon që në 2026 të prodhojë statistika me frekuencë tremujore duke shfrytëzuar të dhënat administrative të marra nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës ose nga vrojtimit statistikore.

Treguesit kryesorë: Indeksi Mujor i Çmimeve të Konsumit, Ndryshimi vjetor, Ndryshimi mujor, Indeksi mesatar vjetor; Ndryshimi mesatar vjetor, Indeksi i Mujor i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit, Indeksi i nivelit të çmimeve, PBB për frymë në Standardin e Fuqisë Blerëse.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat Çmimeve të Konsumit janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren (EC) Nr. 2016/792 “Për indeksat e harmonizuara të çmimeve të konsumit dhe indeksin e çmimeve të banesave”, ndërkohë që zbatojnë të njëjtat përkufizime dhe klasifikime. Të dhënat e çmimeve transmetohen dhe publikohen rregullisht në Eurostat, çdo muaj. INSTAT ndjek dhe zbaton rregullisht ndryshimet metodologjike të rregullores dhe i zbaton në trajtimin dhe llogaritjen e treguesit. Përsa i përket statistikave të Matjes së Fuqisë Blerëse, të gjitha aktivitetet që lidhen me këtë nëntemë statistikore kryhen në përputhje të plotë me rregulloren e BE Nr. 193/2011 “Për kontrollin e cilësisë së matjes së fuqisë blerëse”.

Tema 3.8 “Shkenca, Teknologjia dhe Inovacioni”

Në këtë temë përfshihen këto nëntema:

3.8.1 “*Statistikat e shkencës dhe teknologjisë*”, për statistikat e kësaj kategorie, INSTAT, gjatë vitit 2024 do të mbledhë dhe përpunojë të dhëna administrative mbi fondet e alokuara në buxhetin e shtetit për aktivitetin e Kërkimit Shkencor (statistikat GBARD) për vitin referencë 2023. Këto të dhëna do të transmetohen në Eurostat.

Për statistikat e kësaj kategorie, INSTAT, gjatë vitit 2024 do të përpunojë të dhënat e mbledhura nga vrojtimi mbi aktivitetin e Kërkimit Shkencor dhe Zhvillimit për katër sektorë: ndërmarrje private, institucione publike, institucione të arsimit të lartë dhe organizatat jo-fitimprurëse. Të dhënat e përpunuara do të prodhohen dhe publikohen gjatë tremujorit të katërt 2024.

3.8.2 “*Statistikat e inovacionit*”, INSTAT, gjatë vitit 2024, do të publikojë të dhënat për aktivitetet e inovacionit në ndërmarrje për periudhën kohore 2020 -2022. INSTAT do të transmetojë të dhënat dhe raportin e cilësisë në Eurostat, duke respektuar afatet e transmetimit. Gjatë tremujorit të katërt të vitit 2024, INSTAT do të zhvillojë vrojtimin einovacionit në ndërmarrje për periudhën 2022-2024 duke u bazuar në manualin e Oslos.

3.8.3 “*Statistikat e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit*”. Për prodhimin e statistikave të kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë dy vrojtime: a) Vrojtimin vjetor mbi “Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit” pranë ndërmarrjeve ekonomike, për të cilin INSTAT do të kryejë mbledhjen e të dhënave për vitin referencë 2024 dhe publikimin e këtyre treguesve duke u bazuar në Rregulloren Zbatuese për vitin referues. Gjithashtu, gjatë vitit 2024, këto tregues dhe raporti i cilësisë do të transmetohen në Eurostat: b) Vrojtimin mbi “Përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit” në Njësitë Ekonomike Familjare (NjEF). Statistikat e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit do të kenë frekuencë vjetore.

Treguesit kryesorë: Tregues lidhur me përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në ndërmarrje ekonomike me 10 e më shumë të punësuar; tregues mbi nivelin e përdorimit të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit nga familjet (NjEF) dhe individët në nivel kombëtar me periodicitet vjetor.

Përthpushmëriame acquis: Statistikat mbi *Shkencën Inovacionin dhe Teknologjinë* janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren e Komisionit (KE) Nr.2019/2152 “Për statistikat evropiane të biznesit”, Rregulloren Zbatuese të Komisionit Evropian (EU) 2022/1092 për statistikat e Inovacionit si dhe Rregulloren Zbatuese të Komisionit Evropian (EU)2022/1344 për statistikat e Teknologjisë së Informacionit në ndërmarrje.

Të dhënat mbi Shkencën mblidhen për secilin sektor që kjo nënfushë mbulon, por për shkak të mungesës së cilësisë dhe shkallës së ulët të përgjigjes nga njësitë statistikore nuk disponohet një seri kohore të këtyre statistikave sipas çdo sektori të performancës. Ndonëse ndiqet Rregullorja e Komisionit (KE) 2019/2152 “Për statistikat evropiane të biznesit” dhe “Manuali i Frascatit” për përkufizimet dhe mbledhjen e të dhënave, mos prodhimi i treguesve dhe transmetimi i tyre për këtë fushë bën të pamundur vlerësimin dhe përputhshmërinë me Rregulloret përkatëse. Për këtë nënfushë, prodhohen vetëm të dhëna lidhur me fondet e alokuara në buxhetin e shtetit për aktivitetin e Kërkimit Shkencor të cilat transmetohen në Eurostat prej vitit 2019.

Statistikat për nënfushën e përdorimit të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit në ndërmarrje janë pjesërisht në përputhje me rregulloren bazë të Komisionit Europian 2022/1344, duke siguruar një kuadër ligjor të përbashkët lidhur me vrojtimin e Teknologjisë së Informacionit në ndërmarrje, të mbledhura përmes kampioneve të zgjedhura për ndërmarrjet mbi 10 punonjës në aktivitetet ekonomike e përcaktuara nga rregullorja bazë. Hartimi i pyetësorit, përkufizimet dhe metodologjia e përdorur është në përputhje me rregulloret zbatuese për secilin vit në të cilin vrojtimi zhvillohet.

Treguesit statistikorë për nënfushën e Inovacionit janë pjesërisht të përputhshme me Rregulloren e Komisionit (KE) Nr.2019/2152 “Për statistikat evropiane të biznesit”, Rregulloren Zbatuese të Komisionit Evropian (EU) 2022/1092 për statistikat e Inovacionit për raundin e vrojtimit CIS 2022. Dizenjimi i pyetësorit, përkufizimet dhe metodologjia e përdorur është në përputhje me rregulloren evropiane për këto statistika si dhe në përputhje me Manualin e Oslos, botimi i katërt.

Fusha 4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

Statistikat e mjedisit dhe multidomain përfshijnë statistikat e mjedisit dhe statistikat rajonale dhe gjeohapësinore.

Qëllimi kryesor i statistikave të Mjedisit dhe Multidomain është sigurimi i të dhënave në kohë dhe me cilësi i treguesve statistikorë të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave të përbashkëta mjedisore dhe socio-ekonomike, monitorimin dhe menaxhimin e këtyre fushave si dhe integrimin e informacionit statistikor dhe atij gjeohapsinor me anë të të cilit synohet sigurimi i numrit më të madh të mundshëm të statistikave të gjeoreferuara në kohë dhe cilësi nga fusha të ndryshme të statistikave në një nivel territorial të detajuar.

Objektivi kryesor gjatë vitit 2024, për statistikat e mjedisit dhe multidomain, do të jetë rritja e cilësisë dhe plotshmërisë së serive kohore për treguesit me frekuencë vjetore, të lidhur në veçanti me statistikat e mbetjeve dhe statistikat e ujit, duke synuar rritjen e nivelit të përafërimit me *acquis* përkatëse, si dhedërgimi për herë të parë në Eurostat për vlerësim të dhënave mbi “Llogaritë e Emetimeve në Ajër”.

Agjencia statistikore përgjegjëse: INSTAT

Tabela nr. 11 paraqet numrin e aktiviteteve të kësaj fushe, për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 11 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

4. Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Mjedisi	7	7-V	7 BA	7 Vendi	7 INSTAT
Sistemi i Informacionit Gjeografik (GIS) për qëllime Statistikore	4	4-Tjetër	4-Tjetër	4 NA	4 INSTAT
Gjithsej	11	7-V 4-Tjetër	7 BA 4-Tjetër	7 Vendi 4 NA	11 INSTAT

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Tema 4.1 “Mjedisi”

Statistikat e mjedisit parashikohet të prodhohen në vitin 2024, sipas këtyre nëntemave:

4.1.1 “*Llogaritë Monetare Mjedimore*”. Sipas kësaj nënteme, INSTAT do të prodhojë statistika mbi Llogaritë Monetare Mjedimore, me frekuencë vjetore, të siguruara nga burime administrative, si edhe duke shfrytëzuar të dhënat e disponueshme në INSTAT, kryesisht të dhënat e siguruara nga Drejtoria e Llogarive Kombëtare, duke i shpërndarë këto të dhëna sipas kërkesave dhe metodologjisë evropiane.

4.1.2 “*Llogaritë Fizike Mjedimore*”, sipas të cilës INSTAT do të realizojë aktivitetin “Llogaritë Fizike Mjedimore” të gjeneruara nga burimi administrativ, duke përpunuar të dhënat statistikore të siguruara nga Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, si dhe INSTAT.

4.1.3 “*Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme*”, ku INSTAT do të kryejë prodhimin vjetor të statistikave mbi mbetjet, bazuar në aktivitetet “Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme”, të siguruara nga burimi administrativ dhe “Statistikat mbi menaxhimin të mbetjeve të ngurta urbane dhe substancave të rrezikshme”, të siguruara nga bashkitë e vendit, me një sistem tashmë të konsoliduar të mbledhjes së të dhënave. Gjithashtu, brenda kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë prodhimin vjetor të statistikave mbi mbetjet, bazuar në “Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme” të siguruara nga vërtetimi vjetor mbi mbetjet në industri”.

4.1.4 “*Statistikat e ujit*”. Prodhimi vjetor i statistikave të ujit nga INSTAT, do të bazohet në dy aktivitete statistikore si: “Statistikat e ujit” të cilat prodhohen nga përpunimi i të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës, Instituti i Gjeoshkencave, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit dhe Shërbimi Gjeologjik Shqiptar.

4.1.5 *Statistikat e Qytetit*. Për realizimin e kësaj nënteme do të prodhohen statistikat mbi cilësinë e ajrit dhe zhurmat dhe automjetet sipas vjetërsisë në përdorim. Këto statistika do të prodhohen gjithashtu nga INSTAT me frekuencë vjetore, duke u mbështetur në aktivitetin “Statistikat mbi cilësinë e ajrit dhe zhurmat” të cilat prodhohen nga përpunimi i të dhënave të siguruara nga INSTAT, si dhe i të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës .

4.1.6 “*Statistikat e Biodiversitetit*”, nga realizimi i kësaj teme statistikore sigurohen të dhëna të përgjithshme dhe specifike për zonat e mbrojtura, speciet e kërcënuara, florën dhe faunën. Të dhëna janë vjetore në nivel kombëtar dhe sigurohen nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, si dhe Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura.

Treguesit kryesorë: Tregues vjetorë mbi taksat në mjedis në total vendi; Tregues vjetorë mbi shpenzimet për mbrojtjen e mjedisit dhe të ardhurat në total vendi; Tregues vjetorë mbi të mirat dhe shërbimet në mjedis në total vendi; Tregues vjetorë mbi llogaritë rrjedhëse fizike të energjisë në total vendi; Burimet e Brendshme Natyrore (DE); Përdorimine brendshëm të materialeve mjedisore (DMC); Tregues mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme në nivel vendi; Tregues statistikorë mbi mbetjet e ngurta urbane, mbetjet e ngurta industriale; cilësinë e ujërave larës në detet Adriatik dhe Jon; Tregues mbi ujin, cilësinë e ajrit dhe zhurmat në nivel vendi dhe në qytete kryesore; speciet e rrezikuara

dhe ato të mbrojtura për florën dhe faunën, si dhe tregues mbi numrin dhe sipërfaqen e zonave të mbrojtura.

Përputhshmëria me *acquis*: *Llogaritë Monetare në Mjedis* bazohen në Rregulloren (KE) 691/2011 “Për Llogaritë Ekonomike Evropiane Mjedisore”.

Llogaritë Fizike Mjedisore bazohen në Rregulloren (KE) 691/2011 “Për Llogaritë Ekonomike Evropiane Mjedisore”. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me këtë rregullore. *Llogaritë e Flukseve të Materialeve Mjedisore* publikohen nga INSTAT me periodicitet vjetor dhe në përputhje me metodologjinë e BE-së. INSTAT nuk prodhon dy modulet e tjera të Llogarive Fizike Mjedisore si Llogaritë e Emetimeve në Ajër dhe Llogaritë e Flukseve Fizike të Energjisë, megjithatë puna ka nisur që këto module të prodhohen dhe të jenë të përafuara me kërkesat e rregullores specifike.

Statistikat në fushën e mbetjeve të ngurta urbane realizohen duke zbatuar metodologjitë dhe standardet e parashikuara në rregulloret: Rregullorja (KE) Nr. 2150/2002 “Për statistikat e mbetjeve”, Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. b2008/98/EC “Për mbetjet dhe raportimin e detyrueshëm të statistikave për mbetjet”, Rregullorja (KE) Nr. 782/2005, që përcakton formatin e detyrueshëm për transmetimin e rezultateve në statistikat e mbetjeve, Rregullorja (KE) Nr. 783/2005, Shtojca II për rregulloren e mbetjeve, Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. 2150/2002 “Për kriteret e duhura të vlerësimit të cilësisë dhe përmbajtjen e raporteve të cilësisë për statistikat e mbetjeve”, Rregullorja (KE) Nr. 849/2010 “Për menaxhimin e mbetjeve urbane” dhe Manuali i Eurostatit për statistikat e mbetjeve, i amenduar.

Statistikat në fushën e ujërave realizohen duke zbatuar metodologjitë sipas standardeve evropiane bazuar në rregulloret dhe direktivat e BE, Rregullorja (KE) 2017/1951 “Për programin e statistikave evropiane”.

Tema 4.2 “Multidomain”

4.2.1.1 Sistemi i Informacionit Gjeografik (GIS) për qëllime Statistike

Gjatë vitit 2024, INSTAT-i do të zbatojë aktivitetet e fazës së pas-numërimit me fokus përditësimin e të dhënave gjeohapësinore me informacionin e ardhur nga Censi 2023, që do të shërbejë dhe si bazë për kampionin e anketave dhe vrojtimeve të tjera statistikore të INSTAT-it.

Puna do të fokusohet edhe në integrimin e të dhënave gjeohapësinore me të dhënat statistikore në funksion të përgatitjes së materialit hartografik për publikimin e rezultateve të censit me anë të komponentit gjeografik. Në kuadër të publikimit të të dhënave të censit do të punohet në përmirësimin e gjeoportalit të INSTAT-it dhe pasurimin e tij me më shumë tregues për të qenë sa më pranë nevojave të përdoruesve.

“Ndërtimi i Regjistrit Statistikor të Ndërtesave dhe Banesave të Shqipërisë”. Gjatë vitit 2024 synohet të ngrihet infrastruktura e Teknologjisë së Informacionit për regjistrin statistikor të ndërtesave dhe banesave (RSNB/ASRBD), si dhe ndërtimi i databazës së regjistrit. Fokusi do të jetë ndërtimi i gjeo-databazës së regjistrit me të dhënat e censit të popullsisë dhe banesave 2023 të transformuara sipas kërkesave teknike të regjistrit statistikor të ndërtesave dhe banesave.

Gjatë kësaj periudhe është parashikuar të nisë dhe procesi i përditësimit të regjistrit me të dhënat e siguruar nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile (Adresari) apo

autoritete të tjera publike shqiptare sipas variablave të përcaktuara në regjistrin. Fillimisht të dhënat do t'i nënshtrohen kontrollit të cilësisë dhe më pas të integrohen në databazën e regjistrin.

“Klasifikimi statistikor i njësive territoriale”. INSTAT transmeton, sipas kërkesave të Eurostatit, rregullisht çdo vit listën e Njësive Administrative Lokale (LAU) me klasifikimet që disponon si: shkallën e urbanizimit (DEGURBA) dhe klasifikimin e zonave bregdetare (Costal Areas). Për vitin 2024, INSTAT-i do të vazhdojë të transmetojë këtë listë sipas kërkesave të Eurostatit.

Në vitin 2024, INSTAT-i synon harmonizimin e klasifikimit të nomenklaturave statistikore NUTS në përputhje me Rregulloret e KE-së, si dhe implementimin e tipologjive territoriale (TERCET) në përputhje me Rregulloret e Komisionit Europian si dhe paraqitjen hartografike të treguesve kryesorë të censit në nivel rrjeti qelizor (grid) prej 1km².

4.2.2 Harmonizimi i temave “Demografia” dhe “Njësitë Statistike” sipas direktivës INSPIRE

Në lidhje me Infrastrukturën Kombëtare të Informacionit Gjeohapsinor (NSDI Kombëtare), nëntema 4.2.2.1, INSTAT-i do të fokusohet në transformimin dhe harmonizimin e të dhënave gjeografike për dy temat që është përgjegjës në kuadrin e NSDI shqiptare (Demografia dhe Njësitë Statistike), sipas specifikimeve të Direktivës INSPIRE. Me mbështetjen e Autoritetit Shtetëror për Informacionin Gjeohapsinor, INSTAT parashikon harmonizimin e të dhënave gjeohapsinore me të dhënat e Censit 2023.

Aktivitete Statistike për botime përmbledhëse

Vjetari Statistikor Rajonal

Vjetari Statistikor Rajonal është një publikim me frekuencë vjetore, i cili synon t'i japëpërdoruesve një përmbledhje të treguesve dhe tendencave demografike, ekonomike, sociale dhe mjedisore më të rëndësishme dhe më të fundit në nivel rajonal, qarkudhe, ku është i disponueshëm, edhe në nivel lokal (si psh nivel bashkie). Prioriteti i Vjetarit është paraqitja e treguesve statistikore (normat, raportet, mesataret, koeficientët, indeks etj.) dhe jo vlerat absolute. Kjo mundëson krahasimin ndërmjet njësive territoriale, pavarësisht nga madhësia dhe vendndodhja e tyre.

Vjetari Statistikor Rajonal respekton Nomenklaturën Evropiane të Njësive Territoriale për Statistikat (NUTS), ku dallon këto nivele: NUTS 1 (nivel vendi), NUTS 2 (rajonet statistikore bazë, në Shqipëri: Veri, Qendër, Jug), NUTS 3 (rajone të vogla statistikore, në Shqipëri: 12 Prefekturat ose Qarqet), LAU 1 (Njësitë administrative vendore 1, në Shqipëri: 61 Bashki).

Regjistrat e Biznesit

Statistikat zyrtare bazuar në regjistrat e biznesit i shërbejnë gjithë komunitetit të biznesit, politikëbërësve dhe akademikëve për të analizuar situatën ekonomike në vend, si dhe për të ndërmarrë iniciativa dhe vendime të drejta për të përmirësuar klimën dhe zhvillimin e bizneseve.

Shqipëria në Shifra

Shqipëria në Shifra paraqet në mënyrë sintetike të dhëna statistikore për zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të Shqipërisë. Botimi përmban 36 kapituj: Demografia, Shëndetësia, Kushtet Sociale, Arsimi, Kultura, Papunësia, Punësimi, Çmimet, Tregtia e Jashtme, Transporti, Turizmi, Llogaritë Kombëtare, Regjistri i Ndërmarrjeve, Inovacioni etj.

Burra dhe Gra në Shqipëri

Publikimi “Burra dhe Gra në Shqipëri” është një publikim me periodicitet vjetor, i cili paraqet të dhëna për fusha të ndryshme të jetës të ndara sipas gjinisë, si dhe paraqet matjen dhe monitorimin e jetës së grave dhe burrave në shoqëri.

Kapitujt e përfshirë në këtë botim pasqyrojnë fusha të ndryshme të të dhënave me bazë gjinore, të cilat janë përpunuar dhe vendosur në kontekst nga stafi i INSTAT, duke i bërë ato më të lehta dhe të kuptueshme për publikun e gjerë.

Tregtia e Jashtme e mallrave dhe ndërmarrjet

Botimi mbështetet në Rregulloren (BE) nr. 2019/2152 për statistikën e biznesit si edhe pasqyron disa nga kërkesat themelore dhe nevojat e disa grupeve të përdoruesve për të dhënat mbi tregtinë e mallrave dhe ndikimin e tyre në ekonominë shqiptare.

Ky publikim i dedikuar paraqet me anë të shifrave realitetin ekonomik në vend, si dhe përgjigjet ndaj kërkesave në rritje për informacion statistikor të vendimarrësve, kërkuesve shkencorë dhe akademikëve në Shqipëri.

Tregu i Punës

Botimi mbi Tregun e Punës është një burim i rëndësishëm informacioni mbi situatën dhe tendencat e tregjeve kombëtare të punës. Ai ndihmon për të monitoruar politikat dhe strategjitë kryesore për punësimin dhe pagat, sipas gjinisë dhe strukturës gjinore dhe moshore, shkallës arsimore, aktivitetit ekonomik dhe profesioneve.

Botimi i dedikuar i Tregut të Punës, një botim vjetor, përmban një analizë të zgjeruar të publikimeve tremujore bazuar në burime administrative dhe Anketën e Forcave të Punës.

Turizmi në Shifra

Ky publikim i dedikuar paraqet me anë të shifrave të dhëna përmbledhëse mbi sektorin e Turizmit për nevoja të hartuesve të politikave, vendimarrësve, kërkuesve shkencorë dhe akademikëve në Shqipëri. Përgatitja e këtij materiali është mundësuar nga burime administrative dhe dy anketa: Anketa “Pushime dhe Udhëtime” dhe “Anketa e Strukturave Akomoduese”.

Anketa e Kostos së Punës

Publikimi “Anketa e Kostos së Punës” siguron të dhëna cilësore, të hollësishme dhe të harmonizuara mbi kostot e punës së ndërmarrjeve për faktorin e prodhimit punë. Ky publikim përmban të dhëna mbi orët reale të punës, pagat dhe rrogat bruto në kesh dhe në natyrë, kontributet për sigurimet shoqërore që paguan punëdhënësi për punëmarrësin, kostot e trajnimit profesional, si dhe shpenzime të tjera si: kostot e rekrutimit dhe shpenzimet për veshje, strehim apo taksat e punësimit etj.

Statistika të Kulturës

INSTAT publikon statistika mbi kulturën, duke u përqendruar në pjesëmarrjen kulturore dhe në dimensionin ekonomik të kulturës. Treguesit në fjalë lidhen me pjesëmarrjen dhe trashëgiminë kulturore, edukimin dhe punësimin në kulturë. Gjithashtu, botimi është pasuruar me seksione të veçanta që i dedikohen edhe përdorimit të internetit për qëllime kulturore dhe shpenzimeve publike në kulturë.

CENSET

A. Censi i Popullsisë dhe Banesave

Censi i Popullsisë dhe Banesave 2023 synon të respektojë "Rekomandimet për Censet e Popullsisë dhe Banesave të vitit 2020" të Konferencës së Statistikave Evropiane në përputhje edhe me rishikimin e "Parimeve dhe Rekomandimeve për Censet e Popullsisë dhe Banesave" të Kombeve të Bashkuara për vitin 2020.

Të dhënat e këtij censi pritet të luajnë një rol thelbësor në përditësimin e të dhënave statistikore të nevojshme në nivel lokal dhe rajonal. Ai gjithashtu do të ndihmojë në kuptimin dhe ilustrimin e transformimeve që Shqipëria ka përjetuar në periudhat midis censeve të mëparshme 2001 dhe 2011.

Statistikat që do të prodhohen janë thelbësore për formulimin e politikave të bazuara në të dhëna dhe vendosjen e objektivave dhe planeve shoqërore-ekonomike për zhvillim të qëndrueshëm, duke përfshirë sferat kombëtare, rajonale dhe lokale. Po ashtu, censi është i rëndësishëm për një sistem statistikor të qëndrueshëm dhe efikas, që kombinon të dhënat administrative dhe anketat.

Objektivat strategjikë të Censit të Popullsisë dhe Banesave

- Censi do të krijojë informacionin bazë statistikor mbi popullsinë, ndërtesat dhe banesat për të gjithë territorin e Shqipërisë, i cili është thelbësor për ndërtimin e institucioneve, zhvillimin e qëndrueshëm, demokracinë dhe qeverisjen e mirë në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal.
- Të dhënat e Censit do të bëhen të krahasueshme me ato të vitit 2011 dhe 2001, të cilat do të nxjerrin në pah ndryshimet demografike, ekonomike dhe shoqërore gjatë dy dekadave për njësitë e vjetra dhe të reja territoriale dhe administrative. Të dhënat do të shërbejnë gjithashtu për krahasimet ndërkombëtare, duke ndjekur kërkesat e rregulloreve të BE-së.
- Të dhënat do të bëhen të disponueshme në formë të agreguar dhe si të dhëna mikro duke filluar nga zonat më të vogla gjeografike në nivel bashkiak dhe kombëtar, përmes një rrjeti 1km² për të lehtësuar zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e planeve dhe programeve të zhvillimit, si dhe për qëllime të tjera politike dhe kërkime shkencore. Kujdes më i madh do të ushtrohet për të mbrojtur konfidencialitetin dhe për të parandaluar zbulimin pa dashje të informacionit të Censit rreth individëve apo njësive të tjera statistikore të identifikueshme.
- INSTAT do të përdorë teknologji moderne për të përgatitur dhe kryer Censin në terren në një mënyrë të besueshme, efikase dhe kosto efektive. Investimet në *hardware*, *software* dhe ngritja e kapaciteteve do të forcojnë mjedisin e përgjithshëm të

Teknologjisë së Informacionit të INSTAT-it dhe do të japin zgjidhje të qëndrueshme dhe të ripërdorshme për vrojtime apo aktivitete të tjera statistikore.

- Censi do të përdorë burimet administrative të disponueshme për fazën përgatitore, si dhe për kontrollin e cilësisë. INSTAT-i gjithashtu do të punojë me institucione të tjera publike për të krijuar kushtet e nevojshme për krijimin e një regjistri statistikor ndërtesash dhe banesash dhe një regjistri statistikor të popullsisë rezidente që do të shërbejnë si burim për zhvillimin e censeve mbështetur në regjistra pas këtij raundi. Bazuar në Cens, INSTAT gjithashtu do të ndërtojë një bazë të re zgjedhjeje për vrojtimet statistikore, e cila do të përmirësojë infrastrukturën bazë të të gjithë sistemit statistikor.
- Lidhur me informimin e popullsisë, rekrutimin dhe informimin e anketuesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve, përgatitjen e bashkive dhe administratës për Censin, INSTAT do të organizojë konsultime dhe do të zhvillojë një fushatë të gjerë komunikimi për pjesëmarrjen e qytetarëve, metodologjinë, përmbajtjen dhe të dhënat e pritshme të Censit.
- Në përcaktimin e temave, koncepteve, përkufizimeve, programeve statistikore dhe metadatave të të dhënave të Censit, INSTAT do të ndjekë rekomandimet e Kombeve të Bashkuara, rregulloren kornizë të Parlamentit Evropian dhe Këshillit dhe rregulloret e zbatimit të Komisionit Evropian.

Aktivitetet kryesore të Censit të Popullsisë dhe Banesave për vitin 2024

Censi, si aktiviteti më i madh që INSTAT kryen, gjatë vitit 2024, do të mbështetet me burimet e nevojshme njerëzore dhe financiare të siguruar nga buxheti i shtetit apo donatorët për procesimin, tabulimin, publikimin dhe shpërndarjen e të dhënave. Menaxhimi i cilësisë ka rëndësi të veçantë për realizimin e një censi të saktë dhe të plotë, për të siguruar të dhëna të besueshme dhe të rëndësishme për planifikimin e zhvillimit të vendit. Gjatë vitit 2024 do të vazhdojë puna për zvogëlimin e gabimeve dhe minimizimin e risqeve të censit, si elementë thelbësor të menaxhimit dhe monitorimit të këtij aktiviteti.

Editimi dhe tabulimi i të dhënave janë dy procese të rëndësishme në prodhimin e statistikave të Censit. Gjatë vitit 2024 do të vazhdojë puna në drejtim të kontroleve për të siguruar saktësinë dhe konsistencën e të dhënave të Censit, si edhe në drejtim të analizës dhe tabulimit të rezultateve. Mekanizmat e sigurimit të cilësisë, duke përfshirë monitorimin dhe verifikimin e të dhënave nëpërmjet sistemeve të integruara, do të zbatohen për të siguruar integritetin dhe saktësinë e rezultateve të numërimit. Nëpërmjet zbatimit efektiv të planit të tabulimit, do të prodhohen të dhëna thelbësore për popullsinë dhe banesat që do të shërbejnë si bazë për vendimmarrje dhe planifikim në nivele të ndryshme.

Për të llogaritur nivelin e besueshmërisë dhe cilësinë e të dhënave të mbledhura, duke përdorur modele statistikore të rekomanduara nga organizatat ndërkombëtare, INSTAT do të përdorë si instrument vlerësues anketën “Pas Censit” (APC), për të përcaktuar mbulimin e popullsisë, banesave si edhe vlerësuar cilësinë e përmbajtjes së informacionit thelbësor të përzgjedhur të mbledhur në cens. Gjatë vitit 2024, puna do të fokusohet në procedurat e

lidhjes dhe krahasimit të të dhënave të APC dhe Censit, analizës, prodhimit të treguesve për gabimet e nën-mbulimit, gabimet e përmbajtjes dhe hartimin e raportit të vlerësimit.

Në kuadër të mbrojtjes së të dhënave, do të vazhdojë puna për anonimizimin e tyre si edhe kontrollin e zbulimit statistikor. Këto procese, në mbrojtje të privatësisë së individëve dhe garantimit të parimit të konfidencialitetit statistikor, sigurojnë të dhënat e mbledhura si edhe ruajtjen e konfidencialitetit të njësive statistikore për statistikatat e prodhuara.

Nga pikëpamja e komunikimit gjatë vitit 2024 do të vazhdojë fushata falenderuese për pjesëmarrjen në cens, fushatë e cila do të përmbajë elemente vizuale e grafike, si edhe prezencë në media të ndryshme. Publikimi i rezultateve kryesore të Censit do të kryhet në muajin qershor 2024. Ndërkohë që të dhënat e detajuara në nivel lokal priten të jenë të disponueshme deri në fund të vitit 2024. Të dhënat e Censit do të shoqërohen me raportet përkatëse të cilësisë.

Një komponent tjetër shumë i rëndësishëm i Censit është edhe ai gjeohapësinor në të cilin të dhënat e Censit do të shërbejnë për të përditësuar gjeodatabazën e INSTAT, si edhe populluar regjistrin statistikor të Ndërtesave dhe Banesave.

B. Censi i Bujqësisë

Censi i Bujqësisë është një aktivitet i rëndësishëm dhe kompleks statistikor. Ai do të luajë një rol vendimtar në përditësimin e informacionit statistikor të nevojshëm në nivel rajonal dhe lokal në paraqitjen e ndryshimeve që kanë ndodhur në Shqipëri në fushën e bujqësisë, që nga viti 2012. Ky aktivitet është një operacion i planifikuar dhe i strukturuar me kujdes, që përfshin përdorimin e një numri të konsiderueshëm të burimeve njerëzore për të grumbulluar të dhënat statistikore në lidhje me fermat bujqësore në të gjithë territorin shqiptar.

Censi i Bujqësisë siguron një pasqyrë të saktë dhe të detajuar të sektorit bujqësor në Shqipëri. Përmes mbledhjes së të dhënave mbi numrin dhe madhësinë e fermave, llojet e prodhimeve bujqësore dhe forcën e punës bujqësore, mundësohet të ndiqet dhe monitorohet situata aktuale e këtij sektori.

Gjithashtu, Censi i Bujqësisë shërben si një burim kryesor për formulimin e politikave dhe strategjive të zhvillimit bujqësor në vend. Të dhënat e mbledhura ndihmojnë në identifikimin e sfidave dhe nevojave të sektorit bujqësor, duke lejuar autoritetet të përgatisin politika dhe strategji të përshtatshme për të avancuar dhe për të përmirësuar këtë sektor të rëndësishëm. Në të njëjtën kohë, censi është i rëndësishëm për të siguruar të dhëna statistikore të nevojshme për qëllime të ndryshme, përfshirë planifikimin urban, menaxhimin e burimeve natyrore dhe vlerësimin e ndikimeve të ndryshimeve klimatike në sektorin bujqësor.

Në përcaktimin e temave të Censit, koncepteve, përkufizimeve përkatëse dhe programeve statistikore andimet e Organizatës së Ushqimit dhe Bujqësisë të Kombeve të Bashkuara (Programi Botëror për Regjistrimin e Bujqësisë 2020), kuadrin e Rregullores (BE) 2018/1091 dhe Rregulloren e zbatimit (BE) Nr 2018/1874.

Në proceset e Censit të Bujqësisë, INSTAT do të përfshijë aktorët kryesorë të sektorit të bujqësisë. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR) do të jetë partneri kryesor,

por rol do të kenë edhe Agjencia e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (AZHBR), Universitetet Bujqësore, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Brendshme, Ministria e Drejtësisë, Bashkitë etj.

INSTAT do të përdorë teknologjinë moderne TI për të përgatitur dhe kryer Censin në terren në mënyrë të besueshme, efikase dhe me kosto-efektivitet. Investimet në harduerin, softuerin dhe ngritjen e kapaciteteve të TI-së do të forcojnë mjedisin e përgjithshëm të INSTAT-it dhe do të ofrojnë zgjidhje të qëndrueshme edhe për realizimin e anketave të tjera statistikore të bujqësisë.

Censi i Bujqësisë do të sigurojë:

Të dhëna për strukturën e bujqësisë, veçanërisht për njësitë e vogla administrative, ngjarje të rralla dhe për të mundësuar ndër-tabelime të detajuara;

- Të dhënat për t'u përdorur si standarde përharmonizimin e statistikave aktuale bujqësore;
- Kornizën e njësive ekonomike bujqësore për krijimin e kampionëve lidhur me anketat e bujqësisë.

INSTAT, do të përdorë gjithashtu burimet e disponueshme të të dhënave administrative për përgatitjen e Censit si dhe për kontrollet e cilësisë. INSTAT do të bashkëpunojë edhe me institucione të tjera, veçanërisht me Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural për krijimin e një kornize/liste të besueshme dhe të përditësuar për t'u përdorur për mbledhjen e të dhënave në terren.

Aktivitetet kryesore të Censit të Bujqësisë për vitin 2024

INSTAT ka filluar fazën përgatitore për realizimin e këtij ushtrimi. Fillimisht është përgatitur një modul pyetjesh, të cilat janë përfshirë në pyetësin e Censit të Popullsisë dhe Banesave, me qëllim krijimin e listës së fermave bujqësore, e cila do të shërbejë si bazë zgjedhje për censin e ardhshëm të bujqësisë, kjo për arsye të mungesës së regjistrit administrativ të fermave. Në vazhdim me mbështetjen e ekspertizës ndërkombëtare nga Organizata e Ushqimit dhe Bujqësisë (FAO), INSTAT hartoi draft-strategjinë dhe planin e veprimit të Censit të Bujqësisë. Strategjia përshkruan kërkesat ligjore, teknologjike, operacionale dhe buxhetore për aktivitetin.

Censi i Bujqësisë do të përfshijë aktivitete si në vijim:

- Dy testpër të vlerësuar fizibilitetin dhe efektivitetin e metodave të mbledhjes së të dhënave. Kjo fazë testimi do të identifikojë çështjet e mundshme dhe do të lejojë rregullimet e nevojshme për të siguruar një proces cilësor regjistrimi si dhe për të vlerësuar:

1. Organizimin dhe Planifikimin: Dotë vlerësohet organizimii Censit dhe planifikimi i aktiviteteve për vlerësimin e logjistikës, disponueshmërinë e personelit dhe burimeve të nevojshme.

2. Metodologjinë: Një pjesë e rëndësishme e është vlerësimi i metodologjisë që do të përdoret për të marrë të dhënat. Kjo përfshin mënyrën e përzgjedhjes së fermave (NJEJ-ve), teknikat e intervistimit, dhe vlerësimin e të dhënave të grumbulluara.

3.Pyetësorin Elektronik:Do të vlerësohet testimi i pajisjeve dhe zgjidhjeve teknike për paraqitjen dhe mbledhjen e të dhënave nëpërmjet një pyetëtori elektronik.

4.Udhëzimet dhe Trajnimin:Një aspekt i rëndësishëm është gjithashtu faza e trajnimeve, si dhe vlerësimi kohës së nevojshme për trajnimin. Po ashtu, do të vlerësohet dhe nëse do të jetë e nevojshme dhe rregullim dhe përmbajtja e udhëzimeve për plotësimin e pyetësorit.

5. Numërimin e Fermave: Për të përcaktuar kohën dhe metodologjinë më të përshtatshme për numërimin e fermave (NJEB-ve), testet do të analizojnë testimin e disa skenarëve të mundshëm.

Me anë të këtyre testeve do të vlerësohet mbulimi i disa ndarjeve administrative dhe përfshirja e tyre në procesin e censit dhe përshtatshmëria e të gjitha planeve dhe organizimit të censit:do të testohet hartografia, metodologjia që do të përdoret, strukturat organizative, sistemi CAPI (*Computer-Assisted Personal Interviewing*), planifikimi logjistik dhe koordinimi midis të gjitha burimeve të përfshira në zbatimin e censit.

Rezultatet që do të arrihen, do të analizohen dhe shfrytëzohen në funksion të përmirësimit të shumë aspekteve të drejtimit të përgatitjes dhe organizimit të Censit të Bujqësisë, duke siguruar që ky operacion të realizohet brenda standarteve.

Një strategji e dedikuar komunikimi do të zhvillohet dhe finalizohet për Censin e Bujqësisë. Kjo strategji synon të rrisë ndërgjegjësimin dhe të nxjerrë në pah rëndësinë e Censit të Bujqësisë në audiencën e synuar. Nëpërmjet saj do të përcillen mesazhet kryesore, grupet e synuara dhe kanalet e duhura të komunikimit për të angazhuar në mënyrë efektive fermerët, organizatat bujqësore dhe publikun e gjerë.

Realizimi në terren i Censit të Bujqësisë planifikohet të kryhet gjatë periudhës Tetor-Dhjetor 2024. Anketues të trajnuar do të vizitojnë njësitë ekonomike bujqësore në mbarë vendin, për të mbledhur të dhëna bazuar në pyetësorin e Cens. Do të ndiqen procedura të standardizuara për të ruajtur konfidencialitetin dhe saktësinë gjatë gjithë procesit të mbledhjes së të dhënave.

Censi i Bujqësisë do të sigurojë informacione mbi module të veçanta, në të gjitha fermat bujqësore që kanë të bëjnë me: ujitjen, praktikën e menaxhimit të tokës, makineritë dhe pajisjet dhe pemëtarinë, të cilat rrjedhin nga zbatimi i rregulloreve të Komisionit Evropian mbi Vrojtjet Strukturore të Fermave, me vit reference vitin 2023, për vendet anëtare të BE.

V. Sistemi i menaxhimit të cilësisë

INSTAT synon të ofrojë produkte dhe shërbime statistikore që korrespondojnë me nevojat statistikore të informacionit të grupeve të ndryshme të përdoruesve. Përmirësimi i cilësisë së informacionit statistikor kryhet vazhdimisht duke kërkuar kostot më të ulëta të mundshme dhe duke zvogëluar barrën e përgjigjes. INSTAT është angazhuar të sigurojë cilësinë më të lartë në lidhje me përpilimin e statistikave. Në përputhje me Ligjin e Statistikave, INSTAT përdor metoda dhe procese statistikore në linjë me parimet dhe standardet shkencore të njohura ndërkombëtarisht, kryen analiza të vazhdueshme të statistikave me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe siguron që statistikatat të jenë sa më të përditësuara. Në kryerjen e detyrave të tij, INSTAT ndjek parimet e përgjithshme të menaxhimit të cilësisë nga Kodi i Praktikës së Statistikave Evropiane.

Në kuadër të sigurimit të cilësisë statistikore, në përputhje me nenin 5 të ligjit nr. 17/2018 “Për statistikën zyrtare” dhe Parimin nr. 4 “Cilësia Statistikore” të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT gjatë vitit 2023 ka ndërmarrë iniciativat e mëposhtme:

- Rritjen e kapaciteteve profesionale dhe ndërgjegjësimit të punonjësve të sistemit statistikor për menaxhimin e cilësisë përmes zhvillimit të trajnimeve të vazhdueshme mbi këtë fushë.

- Menaxhimin e kujdesshëm të risqevedhe planifikimin në kohë të masave përkatëse parandaluese, thelbësore për Programin e Statistikave Zyrtare.

- Auditin statistikor dhe vetë-vlerësimin përcaktuar si rruga konkrete për identifikimin e pikave të forta dhe mundësive për përmirësim të cilësisë së një procesi apo produkti statistikor. Ky është një proces sistematik, i programuar, i pavarur, i dokumentuar, me anë të të cilit bëhet një vlerësim objektiv i hapave të ndjekur gjatë një procesi statistikor. Me synimin për të rritur përmirësimin e cilësisë së proceseve statistikore, prej vitit 2019 INSTAT ka nisur zbatimin konkret të këtyre aktiviteteve.

- Implementimin e GSBPM si një model reference. Nëpërmjet këtij modeli monitorohen afatet kohore të të gjitha proceseve statistikore, dokumentimi i tyre si dhe matja e kosto-efektivitetit për aktivitetet statistikore.

- Për të siguruar cilësinë e statistikave zyrtare dhe besueshmërinë e publikut në to, INSTAT ka ofruar raportet e Cilësisë në nivelin e produkteve statistikore. Nëpërmjet tyre, përdoruesve u sigurohet informacion si edhe metadat referenciale/strukurore me format standard në metodat dhe përkufizimet e aplikuara dhe në cilësinë e rezultateve statistikore. Struktura e Raporteve të Cilësisë bazohet në konceptin e cilësisë së Sistemit Evropian të Statistikave (ESS-SIMS) dhe në parimet lidhur me cilësinë e produkteve statistikore sipas Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane.

- Orientimin ndaj përdoruesit - INSTAT përpiqet që të prodhojë statistika sa më afër nevojave të përdoruesve, përpiqet të njohë dhe të përmbushë pritshmëritë e tyre dhe në këtë mënyrë të sigurojë përmbushjen e plotë të nevojave për të dhëna statistikore zyrtare. Matja e pritshmërisë së përdoruesve realizohet nëpërmjet Vrojtimit të Kënaqësisë së Përdoruesve;

- Orientimin ndaj punonjësit- INSTAT kujdeset për kualifikimin dhe trajnimin e vazhdueshëm të punonjësve me qëllim rritjen e kapaciteteve dhe kompetencave të tyre, duke ndikuar kështu në rritjen e motivimit dhe kënaqësisë së punonjësve të cilët kontribuojnë efektivisht në proceset e punës nëpërmjet Vrojtimit të Kënaqësisë së Punonjësve.

Gjatë vitit 2024, INSTAT do të punojë në kuadër të menaxhimit të cilësisë si vijon:

- Në përputhje me parimin nr. 1 “Koordinimi dhe bashkëpunimi”, të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT dhe Eurostat sigurojnë koordinimin e të gjitha aktiviteteve për zhvillimin, prodhimin dhe shpërndarjen e Statistikave Evropiane në nivel të sistemit kombëtar statistikor dhe sistemit statistikor evropian, përkatësisht. Autoritetet statistikore bashkëpunojnë në mënyrë aktive në kuadër të partneritetit të Sistemit Statistikor Evropian, në mënyrë që të sigurojnë zhvillimin, prodhimin dhe shpërndarjen e statistikave evropiane.

- Në përputhje me parimin nr. 4 “Cilësia Statistikore”, të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT do të punojë në kuadër të përmirësimit të cilësisë statistikore. Puna do të fokusohet në: hartimin/përditësimin dhe publikimin e raporteve të cilësisë dhe metadatave për përdoruesit, dokumentimin e proceseve statistikore, rritjen e kapaciteteve profesionale dhe ndërgjegjësimit të punonjësve të SKS, auditin statistikor dhe vetë-vlerësimin, orientimin ndaj përdoruesve dhe punonjësve.

- Në përputhje me parimin nr. 9 “Ngarkesa ndaj të intervistuarve” të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT monitoron përmes dy treguesve bazë: numri i pyetësorëve që ndërmarrjet/familjet duhet të përgjigjen si dhe kohëzgjatja e intervistës.

- Në përputhje me parimin nr. 10 “Kosto dhe Efektiviteti”, të Kodit të Praktikave Evropiane, si edhe në përmbushje të rekomandimit nr. 19 të Peer Review, për krijimin e një sistemi gjithëpërfshirës që mundëson vlerësimin e kostove të proceseve dhe produkteve të aktiviteteve statistikore dhe për përdorimin e informacionit që rezulton për qëllime menaxhimi duke përfshirë edhe krahasimin e efikasitetit dhe kosto-efektivitetit, INSTAT ka ndërtuar një sistem gjithëpërfshirës që mundëson vlerësimin e kostove të proceseve dhe produkteve të aktiviteteve statistikore.

- Implementimi i Modelit të Përgjithshëm të Aktivitetit për Organizatat Statistikore (GAMSO), i cili plotëson Modelin e Përgjithshëm të Procesit Statistikor të Biznesit (GSBPM) me aktivitete shtesë të nevojshme për të mbështetur prodhimin statistikor. INSTAT do të zëvendësojë kornizën aktuale të vlerësimit të performancës (PAF) me GAMSO në mbështetje të planifikimit të burimeve, zhvillimit dhe zbatimit të arkitekturave të biznesit, duke përfshirë përbërës të tillë si arkitekturat e aftësive dhe sistemet e menaxhimit të riskut.

Tabelat me poshtë paraqesin informacion të detajuar mbi planin e vlerave të treguesivetë performancës 2024 krahasuar me mesataren 2017-2021 për secilën fushë statistikore.

Tabela nr. 13 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Sociale dhe Demografike”

	2017-2021	2024
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	15	16
Matja e kostos së aktiviteteve statistikore	0	16
Auditi Statistikor	0	0
Pyetësoni i vetëvlerësimit	0	1
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	14	15
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	2

Tabela nr. 14 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Ekonomike”

	2017-2021	2024
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	13	12
Matja e kostos së aktiviteteve statistikore	0	12
Auditi Statistikor	1	0
Pyetësoni i vetëvlerësimit	0	1
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	16	5
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	0

Tabela nr. 15 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Sektoriale”

	2017-2021	2024
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	9	24
Matja e kostos së aktiviteteve statistikore	0	24
Auditi Statistikor	0	1
Pyetësi i vetëvlerësimit	1	0
Raportet e cilësisë/metadatat sipas fushave	11	16
Raportet e cilësisë/metadatat sipas fushave të reja	1	1

Tabela nr. 16 Menaxhimi i Cilësisë për fushën “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

	2017-2021	2024
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	9	4
Matja e kostos së aktiviteteve statistikore	0	4
Auditi Statistikor	0	0
Pyetësi i vetëvlerësimit	1	0
Raportet e cilësisë/metadatat sipas fushave	8	4
Raportet e cilësisë/metadatat sipas fushave të reja	1	2

Tabela nr. 17 Tregues të përgjithshëm

	2017-2021	2024
Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	0.26	0.0001
Përqindja e përdoruesve që shprehin besim/besueshmëri në statistikat kombëtare (në një Anketë)	0.96	0.78
Ngarkesa e të intervistuarve pranë familjeve	Po	Po
Ngarkesa e të intervistuarve pranë ndërmarrjeve	Po	Po
Kohëzgjatja e intervistës mesatare në minuta	32.9	33.4

VI. Integrimi evropian dhe bashkëpunimet ndërkombëtare

Integrimi Evropian

Instituti i Statistikave, ka punuar vazhdimisht dhe me prioritet për harmonizimin e statistikave zyrtare me standardet evropiane. Rekomandimet e progres-raporteve ndër vite për Kapitullin 18, rekomandimet e nënkomiteteve të ndryshme të Komisionit Evropian dhe të vlerësimeve të ndryshme nga Eurostatit për statistikat zyrtare, janë pjesë e planeve të punës të INSTAT-it, të cilat monitorohen dhe zbatohen rigorozisht. INSTAT-i si koordinator i Sistemit Kombëtar Statistikor, bashkërendon punën për ndjekjen dhe zbatimin e rregulloreve evropiane në prodhimin e statistikave zyrtare.

Në kuadër të Integritimit Evropian, INSTAT si drejtues i Kapitullit 18 “Statistikat”, pjesë e grupit të parë themelor vijon punën intensivisht për përafrimin e rregulloreve me Bashkimin Evropian në zbatim edhe të metodologjisë së re të integritimit të përsheptuar.

Në vitin 2023, INSTAT po punon për përafrim me ligj të Projektligjit "Për Censin e Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore".

Gjithashtu, në zbatim të Planit Kombëtar të Integritimit Evropian – PKIE, 2023-2025, INSTAT do të përafrojë me Udhëzim të Drejtorit të Përgjithshëm të INSTAT vendimet dhe direktivat e mëposhtme:

- Projekt-Udhëzimi "Për zbatimin e rregulloreve për Vrojtimet Statistikore të Qumështit dhe të Nën-Produkteve të Tij"

- Projekt-Udhëzimi "Në mbështetje të implementimit të Sistemit Evropian të Llogarive Kombëtare"
- Projekt-Udhëzim "Për Zbatimin e Anketës së të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës"

Në kuadër të detyrimeve pas takimit dypalësh, INSTAT ka përgatitur dhe dorëzuar pranë zyrës së Kryenegociatorit pozicionin negociues të Kapitullit 18 Statistikat.

Gjithashtu, në kuadër të detyrimeve që sjell zbatimin e agjendës së Integritimit Evropian INSTAT ka përgatitur raportimet dhe kontributet si vijon;

- PKIE 2023-2025 - Planifikimi, monitorimi dhe zbatimin e Planit Kombëtar të Integritimit Evropian
- Progres Raport për Kapitullin 18 Statistikat,
- Kontributi në Nënkomitete të ndryshme ku INSTAT kontribuon si:
 - Nënkomiteti për Ekonominë, Çështjet ekonomike, financiare dhe Statistikat - ECOFIN
 - Nënkomiteti për Bujqësinë dhe peshkimin – AGRIFISH
 - Nënkomiteti për Tregtinë, industrinë, doganat dhe tatimet
 - Nënkomiteti "Drejtësia, Liria dhe Siguria"
 - Nënkomiteti Inovacioni, shoqëria e informacionit dhe politikat sociale

INSTAT ka përfshirë në planin operacional ndjekjen e rekomandimeve të dala nga këto nënkomitete, ku ka përcaktuar dhe afatet dhe personat përgjegjës për zbatimin e tyre.

Gjatë vitit 2024, INSTAT do të fokusohet në priorizimin për përafrim të acquis communautaire në legjislacionin shqiptar, duke konsideruar nevojat e vendit, si dhe detyrimet në kuadër të rekomandimeve të progres-raporteve, si dhe prioritetet e Komisionit Evropian në zbatim të agjendës së Integritimit Evropian për kapitullin 18. Ky proces do të kërkojë një planifikim dhe përfshirje në Planin Kombëtar të Integritimit Evropian të burimeve të nevojshme njerëzore dhe financiare.

Në zbatim të udhrit nr. 94, datë 20.05.2019, "Për ngritjen, përbërjen dhe funksionimin e Grupeve Ndërinstitucionale të Punës për Integrimin Evropian,(GNPIE)" Instituti i Statistikave, si drejtues dhe negociator i Kapitullit 18, do të vijojë organizimin e takimeve periodike të GNPIE-së për këtë kapitull.

Gjithashtu, mbështetur në VKM nr. 749, datë 19.12.2018 "Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e strukturës shtetërore përgjegjëse, për zhvillimin e negociatave dhe lidhjen e Traktatit të Aderimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian" si dhe në zbatim të Urdhërit të Kryeministrit të RSH, nr.113, datë 30.08.2019 "Për format e pjesëmarrjes, funksionimin dhe strukturën institucionale të platformës së partneritetit për integrimin evropian", INSTAT ka ngritur "Tryezën e diskutimit të Kapitullit 18 "Statistikat", ku do vijojë me takimet në kuadër të procesit të Integritimit Evropian. Aktualisht kjo tryezë ka 10 anëtarë, përfaqësues të Shoqërisë Civile.

Bashkëpunimet ndërkombëtare

Bashkëpunimi statistikor ndërkombëtar synon krahasueshmërinë e statistikave zyrtare me standardet e Bashkimit Evropian dhe Kombeve të Bashkuara. Qëllimi i këtij bashkëpunimi është forcimi i Sistemit Kombëtar Statistikor duke përshtatur metodologjinë dhe praktikën me acquis dhe duke i integruar ato në Sistemin Evropian të Statistikave. Bashkëpunimi ndërkombëtar i statistikave gjithashtu siguron mbështetje dhe asistencë në ndërtimin e kapaciteteve duke ndikuar në rritjen profesionale.

Një pjesë e konsiderueshme e zhvillimit të statistikave zyrtare është realizuar në kuadër të bashkëpunimit dhe mbështetjes së ofruar nga organizatat ndërkombëtare dhe kombëtare statistikore të vendeve anëtare.

Projektet në INSTAT financohen nga fondet IPA përmes IPA kombëtare dhe IPA shumëpërfitues, si dhe donatorët e tjerë.

Aktualisht IPA II kombëtare mbështet INSTAT në kryerjen e aktiviteteve operacionale të Censit të Popullsisë dhe Banesave, në mënyrë që politikbërësit, qeverisja qendrore, ajo lokale dhe qytetarët e Shqipërisë të disponojnë dhe shfrytëzojnë statistika të përditësuara dhe gjithëpërfshirëse mbi popullsinë rezidente të vendit.

Kontratë Granti, Mbështetje për Zbatimin e Aktiviteteve të Censit të Popullsisë dhe Banesave 2023, në Shqipëri, IPA 2014 NP:

IPA 2014 kombëtare mbështet aktivitetet operacionale të Censit të Popullsisë dhe Banesave përmes sigurimit të asistencës teknike, fushatës publicitare, rritjes së kapaciteteve të stafit të INSTAT, si dhe sigurimit të infrastrukurës së Teknologjisë së Informacionit. Gjatë vitit 2024, nëpërmjet kësaj kontrate do të kryhen tabulimet e rezultateve të Censit, si dhe do të publikohen rezultatet finale nëpërmjet organizimit të konferencës së Censit 2023 në të cilën do të marrin pjesë të gjithë grupet e interesit. Gjithashtu, gjatë gjashtëmujorit të dytë 2024 do të përgatiten analizat e thelluara bazuar në rezultatet finale të Censit.

Programi i Bashkëpunimit Statistikor me Shumë Vende Përfituese – IPA 2019:

IPA 2019 MBP ka mbështetur INSTAT dhe agjencitë statistikore përmes ngritjes së kapaciteteve të stafit të INSTAT si dhe përmirësimit të mëtejshëm të zbatimit të rekomandimeve bazë dhe metodologjisë në transmetimin e vazhdueshëm të të dhënave në lidhje me GFS dhe EDP, HICP dhe HPI, PPP, statistikën afatshkurtra të biznesit, AFP, Llogaritë Ekonomike në Mjedis, Statistikat e Mbetjeve si dhe menaxhimin e cilësisë së të dhënave dhe metadatave. Mbështetja fokusohet në 9 fusha statistikore ku përfshihen: Statistikat e Financave të Qeverisë dhe Deficitit të Tepërt; Indekset e Harmonizuara të Çmimeve të Konsumatorit (HICP) dhe Indeksi i Çmimeve të Banesave (HPI); Statistikat e Çmimeve; Statistikat Afatshkurtra të Biznesit; Anketa e Forcës së Punës (AFP); Llogaritë Ekonomike në Mjedis, Statistikat e Mbetjeve; Menaxhimi i Cilësisë; si dhe Metadatat.

Gjatë vitit 2024 i cili përkon edhe me finalizimin e programit IPA 2019 me shumë vende përfituese, synohet zbatimi i acqive të BE-së, përputhshmëria me parimet e Kodit të Praktikës së BE-së si dhe përmirësimit të metodologjisë për procesin e prodhimit të statistikave zyrtare, të cilat do të rezultojnë në gjenerimin e të dhënave statistikore të krahasueshme në nivel ndërkombëtar, me qëllim përshpejtimin e integritetit të Sistemit

Statistikor Shqiptar në Sistemin Statistikor Europian. Gjithashtu, nëpërmjet këtij programi do të rritet numri i treguesve të transmetuar në Eurostat.

Programi i Bashkëpunimit Statistikor me Shumë Vende Përfituese – IPA 2022:

Në Janar 2024, parashikohet të fillojë zbatimi i Programit IPA me shumëpërfitues 2022. Aktualisht, mbështetja fokusohet në 15 fusha statistikore, në një prej të cilave përfitues është Banka e Shqipërisë. Mbështetja do të ofrohet përkatësisht për Statistikat e Financave të Qeverisë dhe Deficitit të Tepërt, Indekset e Harmonizuara të Çmimeve të Konsumatorit (HICP) dhe Indeksi i Çmimeve të Banesave (HPI); Barazitë e fuqisë blerëse (PPP), Statistikat Afatshkurtra të Biznesit, Statistikat e Transportit, Statistikat Strukturore të Biznesit, Anketa e Forcës së Punës, Anketa e të ardhurave dhe nivelit të jetesës, Sistemi i Integruar Evropian për Mbrojtjen Sociale, Llogaritë Ekonomike në Mjedis, Statistikat e ujit, Menaxhimi i Cilësisë, Zhvillimi i Qëndrueshëm, Statistikat e qytetit/informacioni gjeografik, si dhe Investimet e huaja direkte (përfitues i të cilës është Banka e Shqipërisë). Zbatimi i Grantit finacuar nga IPA 2022 parashikohet të fillojë në Janar 2024. Mbështetja fokusohet në cilësinë e prodhimit të statistikave dhe transmetimit të të dhënave, sigurimin e ekspertizës, si rritje të kapaciteteve të stafit të INSTAT të përfshirë në projektet statistikore.

Financimi i Drejtpërdrejtë për Mbështetjen e INSTAT në Kryerjen e Censit të Popullsisë dhe Banesave 2022 – Sida (Agjencia suedeze për bashkëpunim ndërkombëtar):

Nëpërmje kontributit të Agjencisë Suedeze për Bashkëpunim Ndërkombëtar, gjatë vitit 2024, do të synohet përgatitja e analizave të thelluara bazuar në rezultatet e Censit si dhe mirëmbajtjen e infrastruktures backup të Censit.

Statistika të Forta Vendore Shqiptare (SALSTAT) II – SALSTAT:

Zyra e Bashkëpunimit Zvicerian për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC) në bashkëpunim me Zyrën Federale të Statistikave (FSO) mbështet INSTAT-in nëpërmjet projektit SALSTAT duke kontribuar në rritjen e kapaciteteve të stafit të bashkive mbi njohuritë në statistikat zyrtare dhe të Sistemit Kombëtar Statistikor, ku gjithashtu ka kontribuar në sigurimin e një pjesë të pajisjeve kompjuterike për Censin. Aktualisht, projekti është në fazën e dytë të zbatimit 2022-2026 i cili ka për qëllim ngritjen e kapaciteteve jo vetëm për stafin e bashkive dhe zyrave rajonale, por edhe të përfaqësuesve të agjencisë për mbështetjen e vetëqeverisjes vendore me qëllim krijimin e njësive statistikore në nivel bashkie. Gjithashtu, nëpërmjet këtij projekti synohet krijimi i një regjistri statistikor të ndërtesave dhe banesave dhe të një regjistri statistikor të popullsisë rezidente, i cili do të jetë burimi i statistikave vjetore të popullsisë dhe banesave në të ardhmen.

Asistencë Teknike për Realizimin e Censit të Bujqësisë – Fondi për Lehtësimin e Integritit në BE – IPAAII:

Në vitin 2024, INSTAT ka planifikuar të kryejë Censin e Bujqësisë. Në këtë kuadër Bashkimi Europian përmes përdorimit të Fondit për Lehtësimin e Integritit në BE do të ofrojë mbështetje për zbatimin e disa aktiviteteve operacionale të Censit të Bujqësisë përmes një asistencë teknike për metodologjinë dhe infrastrukturën e Teknologjisë së Informacionit.

VII. Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG)

Në kuadër të Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm, Instituti i Statistikave vazhdon ti kushtojë një rëndësi të veçantë rritjes së numrit të indikatorëve të prodhuar në kuadër të OZHQ-ve. INSTAT prodhon 60 indikatorë statistikorë, në linjë me metadatën e Kombeve të Bashkuara, të cilët përditësohen në platformën për OZHQ-të <http://instat.gov.al/al/sdgs/>, krijuar në bashkëpunim me PNUD-in. INSTAT gjithashtu ka përfshirë në planin e tij vjetor të PSZ-së në, prodhimin dhe monitorimin e OZHQ-ve, bazuar në burimet ekzistuese, vrojtime statistikore apo burime administrative, për të vijuar punën për prodhimin e indikatorëve në nivel rajonal dhe nivel qarku. Gjatë vitit 2024, INSTAT nëpërmjet mbështetjes nga programi Shumëpërfitues IPA, do të zbatojë një projekt statistikor me qëllim ndërtimin e një platforme me tregues kombëtar të OZHQ-ve të përafuar me grupin e treguesve të BE-së si dhe komunikimin e tyre për rëndësinë që kanë këta tregues për vendin. Ky projekt statistikor lidhet ngushtësisht me procesin e anëtarësimit në BE duke bërë të mundur krahasueshmërinë, integrimin dhe harmonizimin me Sistemin Evropian të Statistikave. Me publikimin e rezultateve të Cens 2023, planifikohet një rritje e numrit të indikatorëve të OZHQ-ve në linjë me standartet e Kombeve të Bashkuara ku do bëhet e mundur dhe disagregimi i këtyre indikatorëve.

Në kuadër të kontributit ndërkombëtar, për Agjendën 2030 për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, parashikohet kontribut dhe pjesëmarrje në Komisionin Statistikor të Kombeve të Bashkuara që do të zhvillohet në Nju-Jork në vitin 2024 si dhe në Forumin Botëror të Dhënave të OKB-së, i cili pritet të organizohet në Kolumbi në vitin 2024. Në bashkëpunim të ngushtë me Qeverinë Shqiptare, programi synon të mbështesë financimin e OZHQ-ve duke eksploruar opsione të ndryshme financimi që qeveria mund të përdorë për të përmbushur OZHQ-të deri në datën e tyre të synuar 2030.

Programi synon të zgjerojë kapacitetet institucionale në nivel kombëtar dhe vendor për zhvillimin e zgjidhjeve të realizueshme dhe identifikimin e hapësirës fiskale, për të rritur në mënyrë progresive shpenzimet e lidhura me SDG në Shqipëri dhe për t'i integruar këto të fundit në kuadrin buxhetor kombëtar.

Qasja strategjike e Programit mbështetet në katër shtylla:

- Mbrojtja sociale për grupet më të cënueshme të popullsisë,
- Roli i pushtetit vendor në zhvillimin e qëndrueshëm,
- Vendimmarrja e bazuar në të dhëna dhe mjete analitike novatore,
- Planifikimi dhe monitorimi i integruar në nivel qendror.

VII. Burimet financiare dhe njerëzore

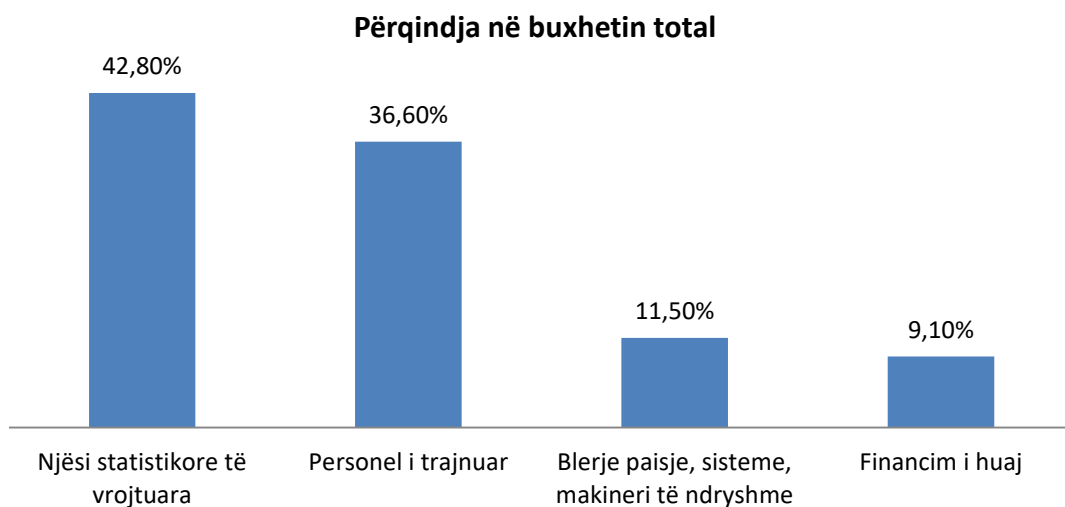
Për zbatimin e Planit Vjetor 2024 është parashikuar buxheti i INSTAT dhe stafi shtesë i nevojshëm për realizimin apo përmirësimin e aktiviteteve statistikore. Në zbatim të shkresës Nr. 14200 Prot. datë 02.08.2023 është bërë shpërndarja e tavaneve buxhetore për institucionet, ku për Insitutin e Statistikave, tavani buxhetor për vitin 2024 paraqitet në tabelën e mëposhtme.

Tabela nr. 18 Parashikimi i buxhetit të INSTAT për çdo fushë statistikore, si dhe për zëra të tjerë

Produkti	2024	000/lekë
1 Njësi statistikore të vrojtua		471.332
a. Statistikat Sociale dhe Demografike		198.320
b. Statistikat Ekonomike		131.320
c. Statistikat Sektoriale		97.526
d. Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain		4.715
e. Shërbime për të tretë (B.SH)		39.649
2 Personel i trajnuar		402.468
3 Blerje paisje, sisteme, makineri të ndryshme		126.200
4 Financim i huaj		100.000
Totali		1.100.000

*Shënim: Buxheti sipas tavaneve buxhetore (PBA 2024-2026)

Paraqitja e zërave financiarë sipas përqindjes që zënë në buxhetin total rezulton të jetë si në grafikun e mëposhtëm:

Mbështetur në kërkesat e Programit të Statistikave Zyrtare për periudhën 2022-2026, parashikohet që deri në vitin 2026, shtesa e organikës së INSTAT-it të jetë me 30 punonjës, pra nga 236 punonjës, të bëhet me 266 punonjës. Sipas parashikimeve të Programit, referuar Tabelës nr. 17 “Nevojat për staf shtesë 2022-2026” të dokumentit, kjo shtesë(akoma e papërbushur) parashikohej të vinte në mënyrë graduale:

- a) për vitin 2022: +12 punonjës;
- b) për vitin 2023: +18 punonjës.

Tashmë, për shkak edhe të rëndësisë që zë fusha e statistikave zyrtare si pjesë e Cluster 1 të negociatave, shtesa numrit të statisticienëve është shndërruar në një kusht të domosdoshëm për:

1. Garantimin e përmbushjes së Rekomandimit të BE-së për Shqipërinë, përmendur në Raportin e Progresit 2023, sipas të cilit: *Ndërkohë që INSTAT-i ka bërë përpjekje për plotësimin e vendeve vakante dhe synon të rrisë numrin e organikës nga 236 në 266 brenda vitit 2026, duhen bërë përpjekje të mëtejshme për të reduktuar lëvizjen e stafit, **për sigurimin e prodhimit të nevojshëm statistikor dhe për të trajnuar stafin e ri me zhvillimet më të reja statistikore***”

2. Përmbushjen e detyrimeve lidhur me zbatimin e acquis communautaire të Kapitullit 18;

3. Zbatimin e parashikimeve të Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026;

4. Modernizimin e teknologjisë së mbledhjes së të dhënave;

5. Kryerjen e dy aktiviteteve të reja të parashikuara për vitin 2024: Statistikave të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë) dhe Anketa së Regjistrave të Biznesit.

Për këtë arsye, në interes të për sa më sipër si dhe në drejtim të përmbushjes së parashikimeve të Ligjit për miratimin e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026, Plani Vjetor 2024 parashikon shtesën e organikës së INSTAT-it me 18 punonjës.

VIII. Analiza SWOT

Analiza *SWOT* (pikat e forta, të dobëta, mundësitë dhe kërcënimet) është një kornizë e përdorur për të vlerësuar pozicionin e institucioneve prodhuese të statistikave zyrtare dhe për të zhvilluar programin nga ana strategjike. Analiza vlerëson faktorët e brendshëm dhe të jashtëm, si dhe potencialin aktual dhe të ardhshëm. Ky instrument është krijuar për të lehtësuar vështrimin realist, të bazuar në fakte, të drejtuar nga të dhënat në pikat e forta dhe të dobëta të Sistemit Kombëtar Statistikor dhe institucioneve mbështetëse.

Analiza SWOT përfshin klimën në të cilën funksionon Sistemi Kombëtar Statistikor, duke vënë në qendër INSTAT-in, si institucioni përgjegjës për koordinimin dhe monitorimin e ecurisë dhe performancës së këtij sistemi. Duke marrë parasysh kuadrin ligjor, ambientin dhe kulturën statistikore të institucioneve prodhuese dhe atyre furnizuese me të dhëna administrative, INSTAT-i ka vlerësuar kapacitetin, mekanizmat dhe burimet e nevojshme për të garantuar zbatimin e suksesshëm të aktiviteteve të parashikuara në program.

Një ndihmë të madhe për analizën kanë dhënë dhe japin raportet periodike të vlerësimit, të hartuara nga ekspertët e Eurostatit (*Peer Reviews*), përfshirja e statisticienëve në forumet ndërkombëtare dhe asistenca e huaj për aktivitete të veçanta statistikore.

Në këtë këndvështrim, analiza SWOT hartohet si vijon:

ANALIZA SWOT

	<p style="text-align: center;">Ndihmues për arritjen e objektivave</p>	<p style="text-align: center;">Pengues për arritjen e objektivave</p>
<p style="text-align: center;">Faktorë të brendshëm</p>	<p style="text-align: center;">Pikat e forta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legjislacion i përafuar. • Mandat i konsoliduar për aksesin në të dhëna • Staf i kualifikuar, i njohur për profesionalizmin dhe eksperiencën • Infrastrukturë trajnimi • Konfidencialiteti i të dhënave • Cilësia statistikore • Plani i vazhdimësisë 	<p style="text-align: center;">Pikat e dobëta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Burime të pamjaftueshme • Auditit statistikor • Edukimi statistikor • Shpërndarja e informacionit statistikor
<p style="text-align: center;">Faktorë të jashtëm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mbështetje ndërkombëtare • Marrëdhënie ndërkombëtare • Infrastrukturë moderne e Teknologjisë së Informacionit • Këshilli i Statistikave si zëri i përdoruesve • Mbështetje e qeverisë mbi besueshmërinë në të dhënat statistikore zyrtare 	<ul style="list-style-type: none"> • Forma të pamjaftueshme komunikimi me aktorët
<p style="text-align: center;">Faktorë të brendshëm</p>	<p style="text-align: center;">Mundësitë</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizimi i teknologjisë • Procesi zhvillimor për cilësinë statistikore • Pëmbushje e kërkesave 	<p style="text-align: center;">Kërcënimet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moszbatimi i detyrimeve që rrjedhin nga ky Program • Mungesa e burimeve financiare dhe njerëzore • Mospërafrimi i akteve me acquis communautaire
<p style="text-align: center;">Faktorë të jashtëm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integrimi Evropian • Rritja e pagave 	<ul style="list-style-type: none"> • Mungesa e strukturave statistikore • Mospërdorimi i klasifikimeve të njëjta në të gjitha institucionet. • Sulmet kibernetike

PIKAT E FORTA

- **Legjislacion i përafuar.** Ligji nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare” është përafuar me Rregulloren (BE) 223/2009 “Për statistikat Evropiane”, e ndryshuar, në interes të formalizimit të Sistemit Kombëtar Statistikor, rolit aktiv të përdoruesve dhe ndërtimit të instrumenteve monitoruese/raportuese. Kjo kornizë mundëson zbatimin e parimeve

themelore të statistikave zyrtare, duke garantuar besueshmërinë dhe konfidencialitetin statistikor.

- **Mandat i konsoliduar për aksesin në të dhëna.** Legjislacioni për statistikave zyrtare ngarkon çdo institucion publik, mbajtës i të dhënave administrative, të furnizojë prodhuesit e statistikave zyrtare me informacionin e duhur vetëm për qëllime statistikore.
- **Staf i kualifikuar, i njohur për profesionalizmin dhe eksperiencën.** Personeli i sistemit statistikor, veçanërisht i INSTAT-it, gëzon kapacitetet profesionale jo vetëm në fushat statistikore, por edhe në ato mbështetëse, si teknologji informacioni dhe administrative.
- **Infrastrukturë trajnimi.** Qendra e Trajnimit, sipas kërkesave të ligjit për statistikave zyrtare, ka mundur të përgatitjen e trajnerëve dhe moduleve më të rëndësishme për të rritur kapacitetet profesionale të statistikienëve. Trajnimet ofrojnë njohuri mbi harmonizimin dhe standardet e akteve ndërkombëtare, njohuri teknike për disa fusha statistikore dhe njohuri themelore në aspektin menaxherial/lidership.
- **Mbështetje ndërkombëtare.** Sistemi Kombëtar Statistikor mbështetet nga programet e Bashkimit Evropian dhe të disa vendeve anëtare për kryerjen e sukseshme të aktiviteteve statistikore si dhe modernizimin e fazave të ndryshme të procesimit. Njëkohësisht, mbështetja ka ndihmuar në proceset e vlerësimit të performancës për të evidentuar pikat që kanë nevojë për ndërhyrje përmirësuese në të ardhmen.
- **Marrëdhënie ndërkombëtare.** Prodhuesit e statistikave zyrtare janë në gjendje të bashkëpunojnë me partnerët e huaj për projekte të ndryshme rajonale dhe më gjerë si dhe të kontribuojnë në nxjerrjen e udhëzimeve përmirësuese për prodhim statistikor. Nga ana tjetër, bashkëpunimet kanë ndikuar në rritjen e njohurive nëpërmjet shkëmbimit të eksperiencave.
- **Infrastrukturë moderne e Teknologjisë së Informacionit.** Me mbështetjen e donatorëve dhe partnerëve është mundur ndërtimi i sistemeve IT në përputhje me kërkesat e kohës, si dhe rritja e kapaciteteve profesionale të stafit IT. Aftësia e stafit IT dhe monitorimi i vazhdueshëm i përparimeve teknologjike mundësojnë vendosjen në të njëjtin nivel me më të përparuarit.
- **Konfidencialiteti i të dhënave.** Për të rritur besueshmërinë e individëve, INSTAT dhe prodhuesit e tjerë të statistikave zyrtare kanë ndërtuar infrastrukturën e duhur ligjore dhe teknike për të garantuar trajtimin e të dhënave të tyre si konfidenciale dhe në përputhje me legjislacionin për mbrojtjen e të dhënave personale.
- **Cilësia statistikore.** Përdorimi i instrumenteve GSBPM, Metadata, SIMS dhe Raportet e Cilësisë, shërbejnë jo vetëm për përmirësimin e cilësisë së aktiviteteve statistikore, por edhe për rritjen e transparencës së prodhuesve në lidhje me publikun.
- **Plani i vazhdimësisë.** Për arsye të eksperiencës negative të shkaktuar nga shkaqet madhore, tërmetet dhe pandemia, INSTAT ka hartuar Planin e Vazhdimësisë për reagimin e institucionit në rast të ndeshjes së pengesave të tilla në të ardhmen.
- **Këshilli i Statistikave si zëri i përdoruesve.** Përdoruesit e statistikave zyrtare janë klienti i produkteve statistikore. Këshilli i Statistikave përbëhet nga përfaqësues të

përdoruesve kryesorë në vend. Zëri i tyre ndihmon në proceset e planifikimit statistikor dhe monitorimit të performancës së sistemit.

- **Mbështetje e qeverisë mbi besueshmërinë në të dhënat statistikore zyrtare.** Këshilli i Ministrave, nëpërmjet VKM nr. 650, datë 10.11.2017, ka shpehur angazhimin e tij për të respektuar kërkesat e standardeve evropiane dhe parimet statistikore, ka garantuar ruajtjen e pavarësisë profesionale të INSTAT-it dhe alokimin e burimeve të nevojshme financiare dhe njerëzore për kryerjen e aktiviteteve statistikore të programit.

PIKAT E DOBËTA

- **Burime të pamjaftueshme.** Burime të pamjaftueshme njerëzore nuk mundësojnë përmbushjen e kërkesave në rritje për statistika zyrtare.
- **Auditi statistikor.** INSTAT, nën cilësinë e institucionit përgjegjës për të garantuar zbatueshmërinë e parimeve statistikore, nuk zotëron kontroll të mjaftueshëm mbi cilësinë e të dhënave të ofruara nga institucionet publike dhe prodhuesit e tjerë të statistikave zyrtare, kryesisht mbi saktësinë, përpikmërinë, afatin kohor, etj.
- **Edukimi statistikor.** Mangësitë në njohuritë statistikore ndikojnë negativisht në interpretimin e drejtë të treguesve statistikorë nga grupet e interesit, siç janë përdoruesit dhe media. Për këtë, trajnimi i përdoruesve për fusha të ndryshme të statistikës do të ndikonte në rritjen e shkallës së interpretimit dhe analizave të informacionit statistikor.
- **Forma të pamjaftueshme komunikimi me aktorët.** Format e komunikimit me aktorët kryesorë duhet të zhvillohen më tej. Duhet punuar veçanërisht për një komunikim më të mirë me institucionet që sigurojnë të dhënat administrative.
- **Shpërndarja e informacionit statistikor.** Disponimi i një kalendari publikimi nuk është i mjaftueshëm për të patur një politikë të qartë shpërndarjeje të statistikave zyrtare, prandaj janë ndërmarrë veprime të tjera zhvilluese për të përcaktuar mënyrat më të mira të publikimit dhe transmetimit të prodhimit statistikor, mbështetur në Politikën e Shpërndarjes së Informacionit Statistikor. Shpërndarja nënkupton që statistikave dhe analizat statistikore të jenë të arritshme për përdoruesit dhe është një aktivitet i cili bazohet në ligjin për “Statistikat Zyrtare”, Programin e Statistikave Zyrtare, Planin Vjetor për zbatimin e tij, Rregulloren (KE) Nr. 223/2009 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit mbi Statistikat Evropiane, dhe Kodin e Praktikës të Statistikave Evropiane. Aktivitetet e shpërndarjes përfshijnë shpërndarjen e informacionit statistikor, anketën e kënaqësisë së përdoruesve, modelimin e produktit, zgjedhjen e kanaleve të shpërndarjes që janë në dispozicion (website, email, rrjetet sociale zyrtare) dhe metodat mbështetëse.

MUNDËSITË

- **Integrimi Evropian.** Hapja e negociatave për anëtarësim në BE do të rrisë nevojën për më shumë statistika reale dhe të besueshme. Partneriteti midis INSTAT-it dhe Eurostatit në këtë drejtim, krijon dhe premtion mundësi për shkëmbime frytdhënëse të eksperiencave më të mira. Procesi i integrimit ndihmon gjithashtu personelin të rrisë

shkallën e ndërgjegjësimit drejt standardeve evropiane. Nga ana tjetër, përafrimi me *acquis communautaire* ndikon në forcimin e legjislacionit të statistikave zyrtare dhe konsolidimin e Sistemit Kombëtar Statistikor.

- **Modernizimi i teknologjisë.** Përparimet në teknologjitë e informacionit sjellin përmirësime në sistemet e komunikimit midis INSTAT-it, furnizuesve me të dhëna administrative dhe përdoruesit.
- **Procesi zhvillimor për cilësinë statistikore.** Përmirësimet në aspektin e cilësisë së statistikave që prodhon sistemi, ndikojnë në zbatimin e parimeve statistikore si dhe transparencën e besueshmërinë e publikut në to.
- **Përmbushje e kërkesave.** Statistikat zyrtare të prodhuara do të mbështesin politikbërësit për hartimin e dokumenteve strategjike, politikave makroekonomike dhe sociale si në nivel kombëtar ashtu edhe rajonal.
- **Rritja e pagave.** Rritja e pagave ndikon në rritjen e kënaqësisë së punonjësve, duke sjellë rritje të motivimit dhe performancës në punë. Gjithashtu, në nivel institucional ky instrument krijon mundësi që të reduktohen largimet duke sjellë si pasojë stabilitet në lëvizjet e punonjësve.

KËRCËNIMET

- **Moszbatimi i detyrimeve që rrjedhin nga ky Program** nga të gjithë aktorët, si: mosrespektimi i afateve kohore për dërgimin e të dhënave dhe informacioni jo i plotë nga njësitë statistikore dhe siguruesit e të dhënave administrative, do të sillte vonesë në zbatimin e aktiviteteve statistikore sipas afateve të parashikuara dhe mangësi në sasinë dhe cilësinë e treguesve.
- **Mungesa e strukturave statistikore** si dhe rishikimi i herëpashershëm i strukturës organizative në ministrinë e linjës dhe institucionet e tjera që sigurojnë të dhënat administrative, rrezikon zbatimin cilësor të këtij programi.
- **Mungesa e burimeve financiare dhe njerëzore** mund të rrezikojë moskryerjen e vrojtimeve të parashikuara në këtë Program.
- **Mospërdorimi i klasifikimeve të njëjta në të gjitha institucionet.** Nëse nuk do të arrihet përdorimi i klasifikimeve të parashikuara të implementohen gjatë zbatimit të këtij programi, atëherë kjo do të sillte mospërputhshmërinë e të dhënave për të njëjtët tregues.
- **Sulmet kibernetike:** Siguria e të dhënave në kohën e sotme nuk është një detyrë e lehtë, në një mjedis ku sistemet e TI-së janë subjekt ndaj sulmeve kibernetike, hakerimeve dhe shumë kërcënimeve të tjera që mjediset e informacionit të dixhitalizuar i ekspozohen, pavarësisht vendndodhjes apo mënyrës së lidhjes të përdorur.
- **Mospërafrimi i akteve me *acquis communautaire*** çënon mosrealizimin e programit sipas standardeve evropiane, duke penguar/vonuar procesin e integritimit në fushën e statistikave.

VIX. Analiza e risqeve dhe problemet e pritshme për kryerjen e aktiviteteve

Secili aktivitet statistikor i parashikuar në Programin Vjetor 2024 dhe pasqyruar në Aneksin 1 të këtij plani, shoqërohet edhe me problematikat dhe nivelin e risqeve të mundshme që mund të ndikojnë në performancën e aktiviteteve. Në vështrimin e përgjithshëm të aneksit, konstatohet se ka një ngjashmëri në tematikat e risqeve të aktiviteteve, pavarësisht fushës apo temës në të cilën ata parashikohen kryesisht në vonesat në sigurimin e të dhënave, mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për të dhënat administrative/vrojtimet statistikore, transmetimin e të dhënave, nivelin profesional, burimet financiare dhe njerëzore për kryerjen e aktiviteteve dhe lëvizjet e stafit. Ndër risqet e analizuara është dhe pezullimi/vonesa të mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale.

Tabela nr. 19 Risqet dhe nivelet e tyre për secilën fushë statistikore

Fusha statistikore	Risku	Niveli i riskut: 1-3 i ulët, 4-6 i mesëm, 7-9 i lartë
1 “Statistikat Demografike dhe Sociale”	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore/ Pandemi Globale	6
	Vonesa në procesin e grumbullimit të të dhënave nga burimet administrative si dhe nga Anketa e Forcave të Punës për vlerësimin e migracionit	3
	Mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për të dhënat administrative/vrojtimet statistikore	6
2 “Statistikat Ekonomike”	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	6
	Pezullimi/vonesa e prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e largimit të stafit	6
	Ndryshim i bazës ligjore të burimit administrativ	5
3 “Statistikat Sektoriale”	Procesimi elektronik jo i saktë nga SIFQ për konsolidimin e të dhënave dhe gjenerimin e raporteve financiare	9
	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	4
	Vonesa të tjera në procesin e grumbullimit, kontrollit dhe hedhjes së të dhënave	4
	Mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për vrojtimet statistikore dhe për të dhënat administrative	4
	Gabime të bëra nga stafi ekspert gjatë përpunimit dhe nxjerrjes së rezultateve.	3
	Mospajisja e sistemeve të mbledhjes së të dhënave me gjithë funksionet e nevojshme	3
	Probleme me sistemin CAPI gjatë mbledhjes së të dhënave	4
Mungesa e stafit përgjegjës në agjencitë e tjera statistikore	3	
4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	4
	Vonesa të tjera në procesin e grumbullimit, kontrollit dhe hedhjes së të dhënave	4
	Mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për vrojtimet statistikore	4
Censi i Popullsisë dhe Banesave	Pezullimi/vonesa në numërimin e Popullsisë dhe Banesave	7
	Sulmet kibernetike	5
	Cilësia e të dhënave të mbledhura në terren	5
Censi i Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore	Ndërprerja e proceseve të Cens për shkak të forcave madhore, pandemi globale, etj;	7
	Mungesa e burimeve financiare për realizimin e aktiviteteve të nevojshme për realizimin e Censit	7
	Mosmiratimi në kohë i kornizës ligjore rrezikon organizimin e gjithë aktivitetit të Censit	7
	Ngjarje jo të lidhura me statistikën por që ndikojnë realizimin e aktiviteteve statistikore	7
	Mossigurimi në kohë i të dhënave mbi modulën e bujqësisë, nga Censi i Popullsisë dhe Banesave	7

Për reduktimin e risqeve, INSTAT ka ndërmarrë një sërë iniciativash të cilat kanë të bëjnë me formalizimin e veprimtarive të planifikimit, zbatimit, monitorimit dhe raportimit të aktiviteteve statistikore. Gjithashtu, për të reduktuar vonesat në transmetimin e informacionit, si dhe për të përmirësuar cilësinë e të dhënave administrative që sigurohen nga institucionet prodhuese, gjatë vitit 2024, INSTAT ka negociuar me institucionet publike marrëveshje mirëkuptimi duke përcaktuar detyra dhe përgjegjësi të qarta ndërinstitucionale, ngritje grupesh pune dhe përcaktimin e formave dhe afateve të transmetimit të të dhënave të nevojshme.

Ndikim të drejtpërdrejtë në reduktimin e risqeve kanë edhe aktivitetet zbatuese për arritjen e objektivave strategjike të zhvillimit të Sistemit Kombëtar Statistikor, të reflektuara në Seksionin II të këtij dokumenti.

IX. Notë shpjeguese për përdorimin e Aneksit 1

Aneksi 1 i Planit Vjetor 2023 është hartuar sipas klasifikimit të përcaktuar në Shtojcën 1 të ligjit të statistikave zyrtare (Fushë / temë / nëntemë) duke ndjekur përmbajtjen e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026 për çdo modul. Përputhja e moduleve me temën është në linjë me klasifikimin statistikor të Compendium 2019 të Eurostat. Çdo aktivitet statistikor i parashikuar për një temë të caktuar, shoqërohet me kolona të cilat tregojnë:

- Kodi i aktivitetit;
- Emërtimi i aktivitetit;
- Lloji i aktivitetit
- Periodiciteti;
- Treguesit Statistikorë
- Afati i grumbullimit të të dhënave;
- Afati i përpunimit të të dhënave
- Afati i publikimit të rezultateve;
- Institucionet përgjegjëse për furnizimin me të dhëna;
- Institucioni përgjegjës për aktivitetin;
- Risku i pritshëm;
- Niveli i riskut;
- Burimi financiar për mbulimin e aktivitetit.

Shkurtimet “D”, “M”, “T” dhe “V” kanë kuptimin përkatësisht:

- D* - Ditë
- M* - Muaj
- T* - Tremujor
- V* - Vit

Periudhë reference do të thotë periudha së cilës i referohen të dhënat e grumbulluara apo rezultatet e publikuara

Shembull I: 1.1.1.1 Statistikat e Popullsisë

Në kolonën “Afati i grumbullimit të të dhënave” rezulton “V+92 D”. Kjo do të thotë se grumbullimi i të dhënave mbyllet 92 ditë pas përfundimit të vitit referencë.

P.sh. Për vitin referencë 2023, afati i grumbullimit të të dhënave është data 2 Prill 2024.

Në kolonën “Afati i përpunimit të të dhënave” rezulton “V+136 D”. Kjo do të thotë që të dhënat përpunohen brenda datës 16 Maj, 2024.

Në kolonën “Afati i publikimit të rezultateve” rezulton “V+152 D”. Kjo do të thotë se rezultatet do të publikohen 152 ditë pas mbylljes së vitit referencë. Nëse viti referencë është 2023, atëherë publikimi i rezultateve do të jetë brenda datës 2 Maj 2024.

Shembull II:1.1.1.3 Statistikat e Migracionit Ndërkombëtar

Në kolonën “Afati i grumbullimit” rezulton “V”. Kjo do të thotë se të dhënat do të grumbullohen brenda periudhës referencë “V”.

Shembull III:1.4.2.1 Statistikat e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë

Në kolonën “Afati i grumbullimit” rezulton “Dita e 180 e V”. Kjo do të thotë që të dhënat grumbullohen brenda vitit referencë, përkatësisht në ditën e 180 të tij, brenda datës 30 Qershor të vitit referencë.

IX. Aneksi 1

Aktivitetet statistikore për vitin 2024.